

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike — inserati do 80 pett vrt & Dln 2, do 100 vrt & Dln 2.50, od 100 do 300 vrt & Dln 3, večji inserati pett vrt & Dln 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Dln 12.—, za inozemstvo Dln 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Značilna manifestacija v Rimu:

Katoliška cerkev in fašizem

60 nadškofov in škofov ter 2000 duhovnikov se je večeraj poklonilo Mussoliniju ter mu zagotovilo vdanost in sodelovanje cerkve za dosego fašističnih ciljev

RIM, 10. januarja. AA. (Stefani). Ob izročitvi nagrad zmagovalcem v borbi za zito — v tej borbi je lanske leto Italija pridrla do milijonov centov zita več, tako da je mogla ustaviti ves uvoz zita — je bila v Beneški palači velika svečanost. Po tej svečanosti pa se je vršila druga svečanost, ko je Mussolini v Beneški palači sprejel 60 nadškofov in škofov in 2000 duhovnikov, ki so sodelovali v borbi za zito in podpirali kmete pri organizaciji te zmagave. Ogromen sprevid, v katerem je bilo nad 2000 duhovnikov, je z zastavami na čelu odšel v zgodovinsko Beneško palačo, po ulicah pa je množica privedla duhovnikom navdušene manifestacije.

Ko so rimski cerkve odzvonile opoldanski Angelus, je prišel duce v dvorano Reggijo, kjer so bili zbrani vsi duhovniki in ga sprejeli z navdušenimi manifestacijami. Ob Mussoliniju je stal minister in tajnik stranke Starace, za njim pa sta stala minister za kmetijstvo in kulturo ljudstva, Mussolinija je prvi pozdravil msgr. Nogaro, nadškof iz Vidma, ki je naglasil, da je zelo srečen, da lahko govori v imenu italijanskega duhovništva, ki je tako navdušeno sodelovalo v tej plemeniti borbi, ki hoče narodu zagotoviti kruh in prehrano brez uvoza iz inozemstva. Ta bitka je bila del borbe za avtarkijo, ostale borbe pa bodo še sledile in sicer do konč-

ne zmagave. S tem, da so sodelovali v tej borbi, duhovniki niso pozabili na svoje poslanstvo, ki je prvenstveno usmerjeno za tem, da se rešijo duše. Nato je msgr. Nogaro podčrtal Mussolinijeve zasluge in zasluge fašizma v korist katoliške vere, posebno pa za pomirjenje med državo in cerkvijo. Tako obdaja danes duceja občudovanje, vdanost in sodelovanje vseh katoličanov. Zaključil je svoj govor z ugotovitvijo, da bo italijanska duhovščina z vsem srcem sodelovala s fašistično vlado, ker hoče, da bi Italija bila tudi še naprej zgled krščanske civilizacije.

Nato je govoril msgr. Nenossi, ki je priredil to manifestacijo in prečital resolucijo, ki so jo vsi navzoči z navdušenjem sprejeli. V tej resoluciji poudarjajo duhovniki, zmagovalci v borbi za zito, svoje občudovanje in hvaležnost duceju za njegovo daljnovidno delo, ki stremi za tem, da se italijanskemu narodu pribori čim večja socialna pravica in resnična ljudska zajednost. Vsi navzoči potrjujejo svojo voljo, da hočejo sodelovati za dosego ciljev avtarkije, ki jo izvaja duce za popolno svobodo italijanskega naroda v njegovi borbi za kruh. V tem smislu so duhovniki že sodelovali v borbi proti sankcijam in v borbi za ostvareitev italijanskega cesarstva, da bi tako Italija bila duhovno, gospodarsko in vojaško pripravljena, da

brani svoj mir proti mogočnim neprijateljem njene moči in njene civilizacije in proti vsem poskusom brezbožnih in nečloveških rovarjev.

Ko je prečital resolucijo, je govornik še enkrat poudaril hvaležnost duhovščine, ustanovitelju cesarstva in je zaključil svoje besede z vzklikom: Naj živi Mussolini! Tedaj so se dvignili vsi navzoči in navdušeno vzklikali: A noi!

Mussolinijeva zahvala

Mussolini je odgovoril med drugim, da je srecen, da lahko sprejme italijansko duhovništvo, ki igra tako veliko in pomembno vlogo v zgodovini nove Italije. Sporazum med cerkvijo in državo bomo z 10letnico proslavili prihodnje leto. To pomirjenje med Italijo in sveto stolico je najodločnejše želel vs. oče. Zato poziva, da naj vsi navzoči v tem trenutku pomislijo na sv. očeta. Vsi duhovniki so se pri tem dvignili in priredili dolge ovacije. Tistega dne, je nadaljeval Mussolini, so se odnosi med državo in cerkvijo postavili na temelje pristranskega sodelovanja, ki je dajalo, daje in bo še dajalo zmerom lepše sadove. Duce je opozoril nato na uspešno sodelovanje vsega duhovništva v vojni za Abesinijo, prav tako pa se je borilo proti tako zvanim civiliziranim tolпам

sankcionizma. Opozoril je na zgled velikega rodoljuba, ki so ga dali škofje, ko so svoje zlato dali na razpolago fašističnim organizacijam, duhovniki pa so po svoje podžigali ljudstvo, da vzdrži. Nato se je Mussolini zahvalil duhovništvu za njegov delež v borbi za avtarkijo, posebno med kmeti in ga pozval, naj sodelujejo še v borbi za urbanizem v zdravem smislu, to je, da naj čim več zdravih ljudi ostane na kmetih. Prav tako naj sodelujejo v borbi za dvig rojstev in družin, ker samo družine z velikim številom otrok lahko dajo domovini močne bataljone, ki so potrebni za vsako zmago. Italija kot katoliška država ima pravico, da boji kot drugi narodi s svojo silo in svojim narodnim zdravjem ustvari branik za zaščito krščanstva in njegove civilizacije. Mussolini je zaključil svoj govor rekoč, da je prepričan, da lahko računa na njihovo sodelovanje. Vsi navzoči so odgovorili: Da!

Mussoliniju so nato priredili navdušene manifestacije, ki so trajale zelo dolgo. Ko so zapustili palačo, so se duhovniki pridružili velikanskemu številu ljudi, ki se je zbralo na trgu in prirejalo Mussoliniju manifestacije. Mussolini je prišel na balkon Beneške palače in dolgo opazoval živahno meščanstvo, ki ga je skupaj z duhovniki tako navdušeno pozdravljalo.

Politični obzornik

Dr. Karel Baxa

Bratski češkoslovaški narod je zadel težka nesreča: po kratki bolezni je preteklo sredo nenadoma umrl bivši primator ali župan velike Prage dr. Karel Baxa, ki je stal na čelu češkoslovaške prestolnice ves čas po osvoboditvi do lanske pomladi, ko je iz zdravstvenih razlogov resigniral na to častno mesto. Z njim je legel v grob plamteč čški rodoljub, ki je vse življenje posvetil službi svojega naroda in si pridobil neverjetnih zaslug za svojo domovino kot neumoren nacionalni delavec, kot idealen politik, predvsem pa kot skoraj dvajsetletni primator zlate slovske Prage. Po poklicu je bil odvetnik. Že kot študent se je jeel zanimati za politiko. Zarkemu nacionalistu so najbolj prijale politične struje z radikalno-nacionalnim programom. Zato se je pridružil češki državopravni stranki, ki je imela v svojem programu oživitvorenje češkega državnega prava, to je zopetno vzpostavitev svobodne kraljevine Češke. S tridesetimi leti je postal deželni poslanec, tri leta kasneje pa že predsednik svoje stranke. Leta 1893 je bil izvoljen v državni zbor, kjer se je pridružil radikalno-nacionalni skupini čeških poslancev. Tu je navezal tesne stike z jugoslovensko parlamentarno delegacijo, ki jo je krepko podpiral v vseh njenih nacionalnih težnjah. Po prevratu je postal prvi praški župan v svobodni češkoslovaški republiki. Dasi je to odlično mesto zahtevalo zase veliko moča, vendar je našel dr. Baxa še toliko časa, da je bil predsednik drž. ustavnega sodišča in odbornik Narodnega sveta, Matice školske, Češkega srca in številnih drugih ustanov in društev. Povsod je bil mož na svojem mestu, povsod je opravljal svoje dolžnosti z vso vmo in vestnostjo, kakor se spodobi pravemu in prepričanemu nacionalistu. Njegovo ime je zaslovelo zlasti takrat, ko je kot odvetnik neustrašno zagovarjal mlade češke revolucionarje v znamenit omladinskem procesu. Bil je velik prijatelj Jugoslovenov, s katerimi je že kot študent navezal tesne stike. Za svojo življenjsko družico si je izbral Hrvatico — Amalijo Jurkovičevico, hčerko bivšega dolgoletnega župana v Voloskem, s čimer je še poglobil svoje stike z našim slovenskim jugom, kamor je zahajal leto za letom na odhidi. Bled in Rab sta ga štela med svoje redne poletne goste. Kot iskren naš prijatelj, je bil seveda med ustanovitelji Češkoslovaško-jugoslovske lige in je ostal v vodstvu praške centrale do svoje zgodnje smrti. Pokojni primator je vzdrževal prav prijateljske, naravnost tovariške zveze zlasti z novinarji, ki jih je visoko cenil. Bil je namreč sam devet let novinar in član uredništva »Radikalnih listov«. Zato je ostal vse življenje, zlasti pa kot primator glavnega mesta Prage, iskren prijatelj žurnalstva, posebno pa, kakor piše L. Tuma v »Narodnih listih«, onih, ki istotako, kakor on, v resnici ljubijo Prago, slovensko in narodno. Z jugoslovenskimi novinarji je stopil prvič v stike na slovenskem novinarskem kongresu v Opatiji leta 1905., ki se ga je udeležil kot aktivni novinar in državni poslanec. Z mnogimi izmed njih je ostal v prijateljski zvezi do svoje smrti in vsakemu izmed njih so bila na stečaj odprta vrata njegovega gostoljubnega doma. Primatorja dr. Baxo so z največjimi častmi pokopali v Pragi preteklo soboto. Za njim žaluje z brati Čehoslovaki ves jugoslovenski narod, ki je žnjim izgubil enega najboljših in najvestejših prijateljev. Slava njegovemu spominu!

Panika v Francovem taboru

Po padcu Teruela so izgledi Franca na zmago splohneli — V Salamanci pričakujejo novo ofenzivo republikancev

Saint Jean de Luz, 10. jan. br. Danes tudi francosci priznavajo, da je njihova ofenziva na aragonski fronti končana s popolnim neuspehom ter da so izgubili celo Teruel, ki je bil v njihovi oblasti že od začetka španske državljanske vojne. Mesto so vladne čete v soboto popolnoma zasedle. Zadnji ostanek francoske posadke se je prostovoljno predal. Mesto je sedaj popolnoma v oblasti vladnih čet, ki se pripravljajo, da nadaljujejo svojo ofenzivo in poženjo francosce še dalje nazaj. Padec Teruela je silno demoraliziral čete generala Franca, ki so se morale boriti ob najneugodnejšem vremenu. Kljub temu, da ni bilo nobenega izgleda na uspeh, so jih priganjali na fronto kakor v klavnico. Izgube generala Franca znašajo okrog 35.000 mrtvih in ranjenih. Zmagoslavne vesti, ki so jih pošiljali v svet francoski zadnje tedne, so se izkazale kot popolnoma izmišljene. V Salamanci vlada velika pobitost in vzemirjenost. Boje se, da bodo vladne čete izkoristile to zmago za novo ofenzivo. Ker Franco zadnja dva tedna ni več dobil od zunaj nikake pomoči in so ostale vse njegove intervencije v Rimu in Berlinu zaman, se boje, da bo utegnila za njih nastati katastrofa, zlasti t, če se bodo morali inozemski prostovoljci zares umakniti. Španci pa niso v taboru generala Franca. Nasprotno je zmaga pri Teruelu silno dvignila moralno vladnih čet, ki nečajo nič več

slušati o pogajanjih z uporniki in zahtevajo, da se borba nadaljuje do končne zmagave.

Opravičevanje francoscev

Sevilja, 10. jan. AA. V zvezi s padcem Teruela je general Quipeo de Llano snoči rekel po radiu: Branilci mesta so se predali, ker naše čete niso mogle priti pravočasno na pomoč. Zemljepisne okoliščine so bile posebno neugodne. Dasi smo zavzeli vse višine okoli mesta, bi nam reka, ki je v teh časih zelo nevarna, preskakala zveze. Mraz in sneg sta bila naša največja sovražnika.

Težavna evakuacija Madrida

London, 10. jan. v. »Daily Scath« poroča, da se je evakuacija Madrida začela z največjimi težavami. Na deset tisoče ljudi mora zapustiti mesto, vreme pa je skrajno nepovoljno. Pritisnil je nenavaden hud mraz, razen tega pa divjajo še hudi snežni viharji, ki povečujejo trpljenje nesrečnega prebivalstva do neznočnosti. Na cestah je umrlo na stotine ljudi od lakote, mnogi pa so obležali onemogli ter so zmrznili. Med žrtvami je največ žensk in otrok. Vojaško poveljstvo vztraja na takojšnji izpraznitvi mesta, ker pričakuje vsak čas pričetek že dolgo napovedane Francove ofenzive proti Madridu.

Konferenca rimskega bloka

Grof Ciano je potoval v Budimpešto proti jugoslovenskega ozemlja

Rakek, 10. januarja. Večraj je po jugoslovenskem ozemlju potoval v Budimpešto italijanski zunanji minister grof Ciano. Na postaji na Rakeku ga je čakal ban dravske banovine dr. Natlačen in ga pozdravil v imenu vlade. Zastopniku agencije MTI ob prihodu na madžarsko obmejno postajo je podal grof Ciano naslednje izjavo: Vedno prihajam na Madžarsko s čustvi velike ljubezni. Stališče Italije do madžarskega vprašanja je znano. Italija od tega stališča niti najmanj ne bo popustila. Italijanski narod niti v svojem srcu madžarski narod z ganljivimi občutki in bo vedno mislil na Madžarsko.

Grof Ciano je prišel v Budimpešto ob 22.40. Italijanski poslanik mu je odšel nasprotno do madžarske meje. Na postaji so ga pozdravili vsi člani vlade, številni vojaški dostojanstveniki in mnogo višjih uradnikov zunanjeja ministrstva. Na postajo so prišli tudi nemški, avstrijski in jugoslovenski poslaniki.

Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg in podtajnik zunanjeja ministrstva dr. Schmidt, sta snoči prišla na konferenco držav podpisnic rimskega protokola. Na postaji so ju pozdravili člani vlade, zastopniki vojaških in civilnih oblasti, višje uradništvo zunanjeja ministrstva in pa poslanika Avstrije in Nemčije.

Roosevelt napoveduje borbo

Washington, 10. januarja. Na banketu, ki ga je snoči priredila demokratska stranka, je imel predsednik Roosevelt govor, v katerem je med drugim dejal, da boče povesti borbo brez vsakega kompromisa do zmagave, ki je že sedaj izven vsakega dvoma, proti avtokratskim silam nekaterih bančnikov in industrijev, katerih vpliv je opozil v industriji in finančah. Predsednik Roosevelt je demantiral, da bi to pomenilo sistematični napad ali zaroto proti privatnim kapitalističnim podjetjem in korist Zedinjenih držav. Poudaril je, da si prizadeva le, da bi se zmanjšala kontrola velikih finančnih grupa-

cij nad državnimi interesi v korist nezaposlenih in propadajočih pokrajinskih in pa mestnih podjetij. Svoj govor je Roosevelt zaključil z besedami: »Pred kratkim sem obrazložil nekaj okoliščin, ki jih demokratski režim ne sme dopustiti: umetno dvigovanje cen, neloyalno konkurenco, naperjeno proti malim trgovcem in manjšim industrijem, uvažanje raznih monopolov itd. Dajte vladi pooblastilo, da napravi konec temu nenaravnemu stanju. Bodite prepričani, da tosta vaš predsednik in vaša vlada na ta način koristila neizmerni večini poslovnih ljudi in ameriških industrijev.

Japonska pripravlja vojno napoved

Danes ima vlada odločilno sejo

Tokio, 10. januarja. Predsednik vlade knez Konoje je za danes sklical izredno sejo ministrskega sveta, na kateri bodo razpravljali o nadaljnjih japonskih politikah na Kitajskem. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, se bodo na tej seji posvetovali predvsem o ukrepih, ki bi jih bilo treba izdati za likvidacijo onih kitajskih organizacij in upravnih ustanov, ki se vodijo v protijaponskem duhu. Dobro poučeni krogi trde, da bo japonska vlada na svoji današnji seji razpravljala o tem, ali naj odpokliče svoja veleposlanika Kavagojo. Temu odpoklicu bi nato sledila napoved vojne. Japonska vlada meni, da je sedaj vlada maršala Čankajška samo lokalna vlada. Na seji se bo govorilo tudi o veliki japonski ofenzivi proti Hankaju in Kantonu. Vlada je tudi sklenila predlagati cesarju, naj skliče konferenco vsega imperija, da bi tako ves imperij podprl japonsko vojsko pri njenih borbah na Kitajskem.

London, 10. januarja. (Reuter). Po poročilu iz Čingtava je prišlo pred tamonje pristanišče 12 japonskih parnikov, ki prevažajo čete. Japonci niso skušali izkreati čet.

Po uradnem poročilu so kitajske čete izpraznile Santung. Kitajske ladje so že sredi decembra potopili pred samim vhomod v Čingtav. Od 400.000 prebivalcev jih je v mestu ostalo samo 10.000. Zadnje dni decembra so Kitajci razdejali vse električne, vodovodne, brojavne in telefonske naprave v tem mestu.

Washington, 10. januarja. AA. (DNB). Po podatkih ameriškega zunanjeja ministrstva so decembra 1937 izvozili iz Zedinjenih držav na Japonsko vojne gradiva in civilnih letal za 250.000 dolarjev, na Kitajsko za 290.000, v Sovjetsko Rusijo za 17.000. Največja dobava na Kitajsko je bilo naročilo granat in bomb za 162.000 dolarjev.

Veliki manevri angleškega vojnega

brodovja v Sredozemskem morju

Manevri imajo značaj demonstracije

Rim, 10. jan. o. V tukajšnjih službenih krogih pričakujejo z velikim zanimanjem bližnje velike manevre angleške vojne mornarice na Sredozemskem morju, ki se bodo vršili skoro ves prihodnji mesec v pasu med Gibraltarjem, ob španski obali do Alžira, Balezarov in Korzike. Pri manevrih bo razen angleškega sredozemskega brodovja sodelovalo tudi domovinsko brodovje. Že prihodnji terek bo prispel v Gibraltar eskadra angleških rušilcev ter dve veliki maticni ladji za letala in sicer »Aurora« ter »Courageous«. V Gibraltarju se bodo zatem zbrale še štiri druge eskadre angleškega domovinskega brodovja.

To zbiranje angleškega brodovja bo trajalo prihodnja dva tedna. Po manevrih, ki bodo končani komaj sredi marca, bo angleško vojno brodovje podvezlo potovanje po vzhodnem delu Sredozemskega morja. Šef angleškega admiralskega štaba v Gibraltarju je dopotval v Cadiz, da se s španskim admiralom Desterichejem, poveljnikom tega španskega pomorskega oporišča, dogovori o vsem, kar je potrebno za manevre, ki jih bo imelo angleško brodovje ob španski obali, pri čemer naj bi Cadiz služil kot izhodna točka.

Brezposelni delavci

pri županu

Ljubljana, 10. januarja V Ljubljani je okrog 700 brezposelnih delavcev ali pa takih, ki imajo le sezonsko delo in ki so deloma zaposleni pri javnih delih. Za vse te delavce prihajajo v poštev v glavnem javna dela mestne občine, ki so pa leos skoraj popolnoma izostala, tako da je le neznan odstotek delavstva zaposlen. Sprito obupnega položaja, v katerem živi večina delavcev in ker dobivajo le po 20 din podporne na tri tedne pri mestnem socialnem uradu — med njimi je tudi mnogo rodbinskih očetov, ki imajo kopico otrok — so se delavci odločili, da sami stopijo k županu in da mu razložijo svoj položaj.

Dopolndne okrog 11. se je zbralo na magistratu okrog 150 delavcev, ki so poslali k županu posebno deputacijo, ki se je pa vrnila praznih rok, ker g. župana ni bilo v uradu. Pač pa je deputaciji sporočil direktor Jančič, da naj se obrne na terensko sekcijo ki bi bila pripravljena sprejeti okrog 20 delavcev. Zastopniki delavstva so to vzeli na znanje in obvestili zbrane delavce.

Bodite usmiljeni z življo!

Teror v Palestini

Jeruzalem, 10. jan. AA. Po dveh dneh zatija so nastali v Palestini novi incidenti. V severni Palestini so se pojavili veliki požari. V Ilaru blizu Nabhuza so teroristi ubili nekega Arabca, ki so ga osumili, da je prijavil policiji neke teroriste, ki so bili potem obsojeni na smrt. Ko so jih pričeli oddelki angleške policije zasledovati, so teroristi še zažgal njegovo hišo. V okolici Tulkarema so teroristi napadli poštni voz. Nekaj ljudi je bilo ranjenih. Angleška vojaška policija sedaj kljub velikemu deževju zasleduje teroriste. Mnogo ljudi je bilo aretiranih zaradi omenjenega incidenta v Ilaru.

Sprememba v poljski vladi

Variava, 10. jan. AA. Neki poljski listi poročajo, da bo ministrski predsednik Sladkowski, ki sedaj vodi tudi posele notranjeja ministrstva, odločil notranji resor. Za novega notranjeja ministra bo imenovan najbrže general Tokarzewski.

Huda zima v Rumuniji

Bukarešta, 10. jan. V pokrajinah ob rumunski obali je zavlada hud mraz. V Constanca je zmrznilo pet ljudi. V okolici mesta je ponekod tri metre snega.

Borzna poročila.

Curih, 10. januarja. Beograd 10. Paris 14.6575, London 21.60, New York 431.75, Bruselj 73.32, Milan 22.72, Amsterdam 240.50, Berlin 174, Dunaj 80.80, Praga 15.16, Varšava 82, Bukarešta 3.26

Kupuj domače blago!

Svečan ples oficirjev ljubljanske garnizije

Lepa počastitev rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije

Ljubljana, 10. januarja. Kakor običajno, so tudi včeraj počastili oficirji ljubljanske garnizije rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije s svečanim plesom v dvorani Zvezde. Ples je priredila uprava ljubljanskega okroškega doma, ki mu je predsednik komandant 40. pešpolka polkovnik Mašič.

Do 21.30 so bili vsi gosti sprejeti, ki so bili povabljeni — odlični predstavniki ljubljane in njenih kulturnih, gospodarskih in drugih krogov. Oficirji naše garnizije so sprejemali goste s šarmiranim odstopišča do vhoda dvorane, odkoder so oficirji v paradnih uniformah vodili dolge gose in gospodinje na določena mesta. Dvorana je bila okrasena, na čelni strani je visela velika slika Nj. Vel. kraljice Marije, znana umetnina akademskega slikarja prof. Ivana Vavpotiča, nad njo pa umetniška slika kralja Petra II. ravno tako dalo prof. Vavpotiča. Za goste in gospodinje je bila predložena plesna in večerna oblika, za gospode pa večerna oblika z odlikovanjem.

Okrog 21.30 so bili vsi gosti zbrani v dvorani in divizionar z. Lazar Tončič je otvoril ples s kraljevim kolom. Ob zvokih zlatih dravnih divizije je odzvala dvorana z mimičnimi kolom, v katerem so vsiljivo vsi navzoči odličniki.

Razni divizionarji Tončiča sta bila navzoča z njegov pomočnik brigadni general Dušan Dodič in upravnik smodnišnice v Kamniku general Milutin Krstič. Vsi trije generali so imeli za ples visoka odlikovanja. Po troje imeli za ples visoka odlikovanja. Po troje imeli za ples visoka odlikovanja.

Bansko uravro je zastopal ban dr. Natlačan z načelniki dr. Skarabotom, dr. Orliom, dr. Karlinom, dr. Senekovičem in dr. Ratsjem. Mestno občino je zastopal župan dr. Adlešič.

Med gosti so bili odlični predstavniki narodne ljubljane s senatorjem dr. Alt-

lom Kramerjem na čelu. Prišli so narodni poslanec z. Rajko Turk, banovinski tajnik JNS dr. Marjan Zajec, predsednik občnega odbora JS dr. Omar Pirkmajer, dr. Zalokar, starosta ljubljanskega Sokola g. Kajželj, starosta taborskega Sokola inš. Bevc in drugi.

Vabilu so se odzvali nadalje senator dr. Novak, bivša bana dr. Serace in dr. Puc, številni zastopniki iz kulturnih in gospodarskih krogov: tako rektor univerze dr. Kušej z dekanom dr. Kelemirjem in dr. Pehanijem, predsednik CMD inž. Mačkovič, dr. Kobler, direktor konservatorija g. Beletič, predsednik Udruga slovenskih igralcev g. Držovec, predsednik zdravniške zbornice dr. Lavrič, inž. Milko Pirkmajer, direktor ljubljanskega gimnazija prof. Breznik, prof. dr. Hočevar, prof. dr. Reiser, direktor PZ dr. Vrančič, predsednik JC lige dr. Stare itd.

Konzularni zbor je bil skoraj polnoštevilen. Prišli so češkoslovaški konzul g. Mitrovsky, francoski konzul g. Rembrand, italijanski konzul g. Maraldi, belgijski konzul dr. Dular, rumunski konzul inž. M. Jelačin poljski konzul dr. Stele in danski konzul g. Zdenko Knez.

Številni so bili zastopniki iz gospodarskih krogov, tako predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, dr. Štokar, generalni ravnatelj TPD g. Skubec, ravnatelj dr. Vrhunec, predsednik Avtokluba g. Praprotnik, dr. Ciril Pavlin, ravnatelj Krofta in drugi. Konzordijski zbor je zastopal direktor Stanko Virant.

Razen naštetih odličnih predstavnikov ljubljane, ki so večinoma prišli s svojimi gospodi, so se svečane zabave udeležili še mnoge druge vidne ljubljanske osebnosti. Vsi evitni gostje so nosili odlikovanja. Posebno pozornost so vzbujale dame s krasnimi večernimi in plesnimi oblekami. Reditelji plesa, podnovočnik Dušan Slavovčič in vzorno vodil ples. Kmalu po otvoritvi je zavladalo v dvorani, kakor tudi v sosednjih prostorih ljubljanskega kluba, živahno in prijetno razpoloženje, h kateremu je pripomogel tudi buffet klasi Zvezde, ki je gostom nstrozel z lahko kapljico in izbranimi jedili.

Ples oficirjev ljubljanske garnizije je bila prva letošnja res odlična prireditev v Ljubljani.

Na plesu trgovskih akademikov

Zabava in umetniški spored sta privabila zelo mnogo gostov

Ljubljana, 10. januarja. Pod častnim pokroviteljstvom predstavnikov trgovskih korporacij in organizacij: predsednika ZTOI g. Ivana Jelačina, predsednika trgovskega društva Merkur g. dr. Frana Windischnerja, predsednika Zveze trgovskih združenj za Slovenijo g. Staneta Vlakmarja in predsednika Združenja trgovcev v Ljubljani g. Viktorja Medena je Klub absolviranih trgovskih akademikov v soboto zvečer priredil v vseh prostorih Trgovskega doma svoj že tradicionalni trgovski ples, ki je bil tudi letos združen z umetniškimi sporedom.

Vabilu naših mladih absolviranih trgovskih akademikov, ki bodo prebitek te prireditve uporabili v socialne namene kluba, se je odzvalo veliko število ljubljancev, pa tudi najodličnejših predstavnikov oblasti in ustanov. Med odličniki so bili predvsem častni pokrovitelji predsednik ZTOI g. Ivan Jelačin, ban dr. Natlačan, komandant divizije general Lazar Tončič, bivši minister in generalni tajnik ZTOI g. Ivan Mohorič, narodni poslanec Rajko Turk, mestni župan g. dr. Juro Adlešič, tajnik ZTOI g. dr. Ivan Pless in drugi.

Umetniški spored je bil sestavljen iz nastopov odličnih članov opere g. I. Francija, gđe A. Noličeve in ge. Bravničarjeve, ki jih je spremljal na klavirju g. Švara. G. Franci je zapel že znano J. Gotovčeve »Pusto željo« in arto Janka iz II. dejanja »Prodane neveste«. Pesem in arto nista bili najbolj presrečno zbrani, saj se g. Franci z njima nikakor ni predstavil z vso svojo zmogljivostjo in polnostjo svojega tenorja. Če so te različne javne prireditve povezane tudi

z umetniškimi sporedi, bi umetniki morali izbirati dela, ki bi se z njimi lahko predstavili z vsem bogastvom svojega glasu. Pristranske aplavze je bila deležna tudi članica naše opere gđe. Noličeva, ki je s svojim nastopom pokazala vso svojo umetnost, prav tako pa tudi ga. Bravničarjeva, ki je s svojim nastopom jasno poudarila, da ples in balet nimata meje in nista samo malo pospešena telovadba, čeprav se sicer morda res vršijo baletni nastopi točno po intencijah koreografije in po tempu, ki ga po svojem okusu dočita dirigent, temveč sta resnična umetnost, ki pa jo je treba tudi doživljati in ne izvajati samo za vsakdanji kruh, kakor se zelo pogosto dogaja v naši operi.

Naposled moramo poudariti, da ni bilo plesno vodstvo tako na višku, kakor bi bilo moralo biti, in sicer niti s tehničnega niti z jezikovnega stališa. Res udušuje, da se naši plesni učitelji, ki jih imamo v Ljubljani precej, nikakor ne morejo n. pr. pri četvrtki otresti rabe dostikrat zelo popačenih tujk. Bil bi že davno čas, la bi tudi naši plesni učitelji nehali zapostavljati naš jezik in da bi rabili naše izraze, ne pa taksnih, ki niso ne naši ne tuji, pač pa samo popačeni. Tuji jeziki niso po svojih besednih zakladih tako bogati, da bi njihovi izrazov ne mogli prenesti tudi v slovensčino. In končno: ali se četvorka zadržuje s foxom?

Svoji uspehi plesne in umetniške prireditve Kluba absolviranih trgovskih akademikov je bil prav dober in je trajala zabava do zgodnjih jutranjih ur.

je prvotno. Stajati na tekmovalni v stanku na hoki na 25 km dolgi progi. Zmagal je promodni Ciril Pržek v 5:38.2. Goranec je imel slabši dan. Osmen vira. Zmagal je Emil Zaldar. Prvi časovnik je postal Lovro Zemva z časom v teku na 18 km.

SK Dovo-Mojstrana je imela tekmo v teku in skoki. V teku je bil na 12 km prvi Gregor Klančnik v 40:17, v skokih pa Albin Jakopič s skoki 26 in dvakrat po 27.8 m. V Radvajski dolini je bilo prvenstvo Maribora in Zeleničarja v teku na 14 km. V skupni oboji je zmagal Fanečič (Maribor) v 49:59 pred Heričem (Zeleničar) 50:56. Oba sta postala klubska prvaka.

V Zagrebu so imeli prvenstvo Medvednice. Zmagal so Haškovič, v skokih Nikola Manec (19.5, 20.5, 24.5), v amuku pa na 1 km dolgi progi Marcel Priester v 2:29.8.

Nogometna se pripravila na srečanje s Poljsko. Državna reprezentanca je včeraj nastopila v Beogradu nasproti dunajskemu Rapidu in zašlešno zmagala 4:2 (2:1). Pred tem je Rapid igral v Skoplju in premagal Gradjanski 3:1. V Zagrebu je kombinirano moštvo Gradjankeza z lahkoto premagalo reprezentanco nižje razrednih klubov 5:0.

Smrtna nesreča na žagi

Zagorja, 10. januarja. Komaj smo pokopali nesrečnega Žoželca, ki si je končal življenje, že je zopet posegla smrt po novo žrtev in jo iztrgala iz srede množevitne družine. V soboto popoldne je nastopil svoj zadnji posed na veliki žagi v Toplicah Ivan Grabnar iz napredne motniške družine. Pri TPD je bil uslužben od leta 1919 in se je naselil v Podlipovcih, kjer si je ustanovil svoj dom in odkoder je hodil na delo na žago v Toplicah.

Kot rečeno, je v soboto prišel na delo in je pogljal veliki jermenik. Jermenije ga je pa nenadoma zgrabilo za oblika in že v naslednjem hipu ga je z divjo silo steklo do gola, odno v zapetju desne roke mu je ostalo nekaj blaga od sraje in sukničja in na členku leve noge gornji del čevlja. Potegnilo mu je velike kose kože s prsi in s pleč, pokomilo pet levih reber in stmolilo levo nogo na dveh mestih. Gotovo bi ubogega nesrečnika še bolj razmesarilo, a se je jermen utrgal. Grabnarja je za signalo na beton kraj žage, kjer je obeljal pri polni zavesti.

V trenutku nesreče je bil Grabnar sam. Na njegov krik so prihiteli tovariši z lesnega prostora, pomagati mu pa niso mogli več. Pokrili so razmesarjenega in gola trpina in tekli po rudniškega zdravnika dr. Kajsija, ki mu je nudil prvo pomoč. Odredil je prevoz v ljubljansko bolnico, toda med prevozom je Grabnar, skoraj do zadnje sekunde pri pozni zavesti, s neverjetnim junaštvom prenesel strahovite muke, nenadoma izdihnil.

Pokojni Grabnar je bil star dobrih 48 let in zapuščal poleg žene, devet otrok, od katerih so trije stari izpod 16 let. Bil je izredno priljubljen med tovariši in pri predstojnikih, član motniškega Sokolskega društva, delaven in zaveden. Njegova tragična smrt je odjeknila daleč preko doline in vse soduštvje z nesrečno pokojnikovo družino. Pokopan bo v Zagorju, kamor ga prepeljejo danes.

Naj počiva v miru, preostalim izreka mo iskreno sožalje!

Neugnani pretepači

Križevci, 8. januarja. Pred dvema dnevooma so luščili bučnice pri Slaviču Ludviku, znanem konjecerju na Grabah, kjer so bili poleg domačih fantov tudi fantje iz sosednih vasi, med drugimi Jelen Franc, Vrščič Jože in Vauptič Alojz, vsi posestniški sinovi iz Lukavca in Kovačič iz Logarcev. Vsi so bili dobre volje, saj so se napili letošnje smarnice, ki so si jo prinesli celo od doma k Slaviču. Ko so bili tako že precej vjnjani, se je začelo izzivanje, čemur je sledil splošen pretep, nakar je nekdo ugasnil v hiši luč. Ko je gospodar Ludvik Slavič prižgal luč, se mu je posrečilo razgrajate spraviti na cesto. Na cesto potisnjeni razgrajati so začeli Slavičeve hišo obdelavati ter skušali priti v njo. Ker so bili vedno bolj nasilni, je segel Slavič po loviski puški, da bi zavaroval sebe in tiste, ki so bili v hiši. Ustrelil je dvakrat inadel Vauptiča Alojza in zapestje leve roke, kjer so ostale vse sibre naboja.

Ranjenega fanta so prenesli v Lukavce, odkoder so ga spravili v Križevce k banovinskemu zdravniku dr. Lebarju, ki je odredil prevoz v bolnico v Murško Soboto. Obetoja bojazan, da bo fant ob roko. Jelen Franc, ki je tudi bil med razgrajati, je po tem dogodku postal še bolj divj, odhitel je domov po lovisko puško ter zagrožil, da mora še danes ogreti pol vasi, pol ljudi pa mora biti mrtvih. Tako podivjan je hodil v noč po vasi in domov so ga komočno spravili njegovi najboljši tovariši. Zadeva je bila javljena orožništvu, ki vodi preiskavo. V našem listu smo že večkrat omenili, da bi se moral glede na orožje, ki ga imajo nekateri bojeviti fantje v tej okolici, napraviti končno red, pretepače pa najstrože kaznovati, poleg tega pa jih tudi zasledovati, kaj počnejo marsikatero noč po vaseh, ko motijo nočni mir s pretepi in streljanjem.

Iz Trbovelj

Sprejem novih delavcev pri rudniku. Zadnje dni je rudniško ravnateljstvo zopet sprejelo okrog 35 novih delavcev v delo. Večinoma so to mladi fantje, ki so nedavno odslužili vojaški rok in so bili sekdaj brez posla. Pri sprejemu se je ravnateljstvo predvsem oziralo na one prosilce, katerih očetje so desetletja delali pri rudniku, ali pa na take, ki so člani številnih delavških društin in potemtakem najbolj potrebni družici, kakor tudi na ožjenjene brezposelne. Javilo se jih je ravnateljstvu seveda več, toda vsem zankrat pač ni bilo mogoče ugoditi, ker je bilo mogoče sprejeti le omejeno število delavcev, ki so potrebni radi večjega obrata v sedanjem zimskem času. Veselje je bilo gledati zadovoljne obraze mladih fantov, ko jim je ravnateljstvo sporočilo sklep o sprejemu v delo, ki so ga mladi delavci prejeli tako težko pričakovani. S tem je bilo pomaganje ne le sprejemim mladim delavcem, marveč tudi njihovim staršem in svojcem, katerim so bili v teško breme, slasti takim s številnimi družinami in v pokojncem. Posebno ugoden vhs je napravilo dejstvo,

da je bilo sprejetih tudi večje število obajenih brezposelnih delavcev, ki so dala paš najbolj potrebni radi vzdrževanja družin. S tem se je tudi hader brezposelnih v naši občini znatno zmanjšal, kar je tudi v korist občanov in občine, ki mora s svoje strani brezposelne podpirati. Vsi si želimo, da bi sedanje ugodno stanje pri rudniku postalo trajno in da bi se prejšnja žalostna leta obče brezposelnosti in drugih težav nikdar več ne povrnile v rudarske revirje.

Raspis volitev nameštenskih zaupnikov. Kr. banska uprava v Ljubljani je raspisala volitve nameštenskih zaupnikov za rudarske revirje, ki bodo v nedeljo 30. januarja t. l. Volilni odbor, ki mu predseduje je kanclerist g. Fran Volčanek, tvorijo g. Boško Martin, paznik, g. Azber Edvard, jamomerec, Drnovšek Franc, paznik, Jordan Avgust, paznik, Leskovec Ivan, paznik in Cukjati Franc, nameštenec rudn. konzuma. Uro in kraj volitev bo določil volilni odbor.

Zverstvo. Ko je posestnik in mizarški mojster g. Valentin Cestnik v Trbovljah prišel v petek jutraj v hlev, je opazil, da krvavita dve kravi iz gobca. Spočetka je mislil, da sta dzaga drugo z rogovni ranili, ko pa jih je pregledal, se je silno ustrašil, kajti videl je, da je ubogi živalim ponoči neka zverina v človeški podobi odrezala jezike. Za take sadiščne zločince bi bilo pač dobro, da bi se za trenutek vrnil stari vek, ko so za take in slične zločine rezali zločincem jezike.

Kino Sloga — Tel. 27-30

predvaja danes veselo in zabavno robinzonado

Peter v snegu

z malo in priljubljenom Traudl Stark v naslovni vlogi — V glavnih vlogah Liane Haid in Paul Hörbiger
Predstave ob 16., 19.15 in 21. uri

Iz Zagorja

Stara tatvina pojasnjena. Prad dvema letoma so pri vlačinskih napravah v Potočni vasi zmanjkale železne vlačilne vrvi in sicer okrog 30 m za palec debele in prav toliko nekoliko tanjše, poleg tega pa tudi več kosov travnice. S tem je bilo TPD povzročeno okrog 3000 din škode. Kljub vestnemu zasledovanju talov ni bilo mogoče zaslediti. Te dni pa je orožništvo postaja prejela anonimno pismo, ki je pomagalo prijeti dva tatova, katerih imeni pa v interesu preiskave za sedaj še ne izdajamo. Polovico ukradenega materiala sta že zadela v beton raznih zospodarskih naprav, ostalo pa so orožniki našli skrito v senu.

Potegnil je od doma neki 15 let stari vajenček. Za potne stroške si je vzel iz očetove blaginice 600 din, ki jih pa ni utegnil zapraviti, ker se mu je v Zidanem mostu pridružil mož postavne in ga privedel domov, kjer so napravili domač račun. Upajmo, da ga je kratek izprehod spametoval in da nam ne bo kedaj kasneje treba pisati o njem resnejših stvari.

Iz Ljutomera

Prezvem poslov. Novo izvoljeni odbor občine Ljutomer je prevzel pred dnevi svoje posle. Ker je bivši župan g. Kuharič zaradi noga v bolnici je bil pri predaji poslov bivši podžupan g. Veno Vilar.

Tečaj za šivanje. Tukajšnjih trgovcev g. Smitlehner je priredil tečaj za šivanje v Cerzanjevcih, a sedaj se vrši enak tečaj v Veržetu. Tečaj vodi uspešnejša učiteljica, kmečka dekleta se uče vseh del pri šivalnem stroju.

Statistika. V l. 1937 je bilo v ljutomerski županiji rojenih 73 dečkov, 63 deklic, umrlo je 35 moških, 38 žensk, poročilo se je pa 73 parov.

Klie po regulaciji Šavčnice. Cezanjevcani so v »Slovenec« javno zaprosili oblast, da vsaj z delno regulacijo prepreči nadaljnje poplave, ki jih tam povzročata neregularna Šavčnica. Tudi mi se pridružujemo njihovi skromni želji, ker bi se z regulacijo Šavčnice mnogo pripomoglo k blagostanju našega kmečkega človeka.

Kontrola mer v Gornji Radgoni. Na občini v Gornji Radgoni se bo vršila kontrola mer in sodov 10. in 11. t. m., 7. in 8. februarja ter 7. in 8. marca za prvo četrtletje.

Iz Poljčan

Nakazite naročino. Vse, ki smo jim v teh dneh postljali »Slovenski Narod« na ogled, opozarjamo, da naj nakazujejo naročino v znesku 12 din, ako hočejo list še nadalje prejemati. V nasprotnem primeru bomo seveda primorani pošiljanje lista ustaviti. Sicer pa smo prepričani, da jim je list ugajal, in da znesek 12 din ni preveč za list, ki pridružuje tudi iz našega kraja toliko novic.

Iz občinskega urada. Lastniki biciklov se opozarjajo, da je prijavna dolžnost od 1. do 31. januarja. Vsek lastnik mora pri prijavi navesti doseganjo evidenco številko ter si nabaviti novo. Plombiranje se bo vršilo tukaj le enkrat ter bodo oni, ki ne bi o pravem času prijave svojih koles, strogo kaznovani. — Uradni popravek volilnih imenikov se vrši od 1. do 31. januarja. V tem času so volilni imeniki javno na vpogled med uradnimi urami za sprejemanje reklamacij. Vsakdo ima pravico, da se o vpisu v volilni imenik prepriča. Do vpisa imajo pravico oni, ki so v občini 1 leto. — V teku tega meseca je treba vložiti prijave pridobitne, poslovne davka ter rentnine, na kar se vsi prizadeti opozarjajo. — Zigovanje sodov bo 20. januarja v Slov. Bistrici.

Ledenice so do vrha napolnjene. Letošnja zima je posebno dobrodošla mesarjem in drugim, ki potrebujejo za svoje ledenice ledu. Teža letos ni manjkala. Letos so prišli vsi na račun. Polna je celo velika unonska ledenica, ki sprejme vase nad 125 vagonov ledene hrane za polletje. Kar se ni pripetilo že par let sem od velike zime 1. 1929.

Občni zbor tukajšnjega Sokola bo v nedeljo 16. t. m. v prostorih tukajšnje Čitalnice. Za članstvo udeležba obvezna. — Izprememba v gostilni. Gostilno, ki jo je imel dole v najemu g. Pinter, ki je odšel blizu Maribora, je prevzela gospodinja Tilička Cvenk, ki je imela prej gostilno v Luščki vasi. Želimo ji tudi na tem mestu čim več uspeha.

Belečnica

KOLEBAR

Danes: Ponedeljek, 10. januarja katoličanski: Pavel, puščavnik
DANESNE PRIREDITVE
Kino Mladina: Bell Jurgovan (Samo ob 16.)
Kino Ideal: Kri govori
Kino Sloga: Peter v snegu
Kino Umet: Gasparova
Kino Moste: »Modni točnik in »Zlati kodrčnik
Kino Mladina: Novi ljudje
Konsert Učiteljskega pevskega zbora ob 20. v veliki filharmonični dvorani
Prirodoslovno društvo: predavanje univ. prof. dr. Alje Kolarja »O krvi« ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Picoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Uspod sita

Poslušajte tole poučno, mično in resnično zgodbo:

Je imela imenitna dama imenitno kosmatega in imenitnega psička; njegov rodovnik je bil tako čist in žlahten, da bi bil najmanj baron, če bi imel dve nogi namestu štirih. In je ta psiček obvel. Ni hotel več jesti ne klobas, ne cukrčkov in ne piškotkov. Vsa obupana ga je odnesla dama k veterinarju — Gospod doktor, pomagajte, moj Pufeljček je straaašno bolan! — Je pogledal veterinar doma in psička izza, skoz in izpod očal, nekaj pomislil, pogledal se enkrat Pufeljčka in rekel: — Hm, zdi se mi, da je psiček res straaašno, straaašno bolan. — Rešite ga, rešite ga, naj stane kar hoče, — je ihtela dama in veterinar se je je usmilil in obljubil, da bo poskusil vse, da reši psička prebridke smrti. Dama je odšla, psiček pa je moral v temen kot na zaključivasto kunjjo. Tam je moral preležati tri dni in tri noči ob sami vodi, kakor najkosomejši grešnik in razbojnik. Misli je na prelepe minule čase in pri njegovi pasji duši mu ni bilo nič kaj lepo in prijetno. V veterinarjevi pisarni pa je medtem pel neprestano telefon. Dama je spraševala, kako je s psičkom. — Z vsemi mogočimi zdravili ga zdravimo, zelo počasi gre, ker je res straaašno bolan, — je odgovarjal veterinar. Četiti dan pa je bilo Pufeljčku že vsega dovolj, temnega kota, zaključivaste kunjje in posta. Narepenčil se je in začel strahovito tuliti in lajati.

— No, Katra, zdaj mi pa le skuhajste pošteno porcijo polente, — je naročil veterinar svoji kuharici. Ko mu je Katra postregla s proletarsko južino, se je Pufeljček napokal kot težak. Veterinar pa je telefoniral dami: — Končno se mi je s straaašnim napotom posrečilo ozdraviti psička. Seveda so bili stroški za oskrbo in zdravlila ogromni, toda psiček je resen. — Aah — je vzdihnila dama na drugem koncu telefonskega voda in zdravnik je slišal, kako joče: — gospod doktor, do smrti vam bom hvaležna, da ste mi rešili mojega Pufeljčka...

Iz Celja

Č v celjskem gledališču bodo vprizorili osmočelci in osmošolke drž. realne gimnazije v Celju pod okriljem Francoskega krožka v četrtek 13. t. m. ob 14. v francoskem jeziku vsevoljno »Ces dames aux chapeaux verts« v prireditvi Alberta Acremanta. Opozarjamo na to zanimivo predstavo.

Napad in tri nesreče. V zadnji številki smo poročali o treh žrtvah fantovskega spopada v Socki pri Novi cerkvi. Naknadno je sprejela celjska bolnica še 22letnega posestnikovega sina Milana Smrečnika iz Čroškove pri Novi cerkvi, ki je dobil pri spopadu v Socki dva vbovljaja v desno roko. V petek zvečer je padel 32letni posestnikov sin Anton Toplišek iz Pilštanske doma s kozoletca in si zlomil levo roko v podlaktu. Istega dne se je na cesti pri Podvrhu pri Braslovcah prevrnil med vožnjo voz drv na 18letnega posestnikovega sina Antona Turmška iz Braslovca in mu zlomilo levo nogo nad kolonom. V četrtak je padla 26letna posestnikova hčerka Vera Prevolšič iz Ratanjske vasi pri Rogoški Slatini doma pred hišo tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo pod kolonom. Vsi se zdravijo v celjski bolnici.

Z Jesenic

Življenje in umiranje v preteklem letu: Lansko leto je bilo v občini Jesenice rojenih 125 otrok. Od teh jih je bilo 34 rojenih v bolnici krajevne bratovske skladišnice. Umrlo pa je 58 oseb, tako da znaša naravni prirastek 67 prebivalcev. Predlanski je bilo v občini rojenih 95 otrok, umrlo pa je 56 oseb. Zgoraj številke kažejo, da štovilo rojstev lepo narašča, številni smrtnih slučajev pa razmeroma upada, kar je pripisati dobro organizirani zdravniški službi in razmeroma ugodnim življenjskim razmeram.

Ugodna smuka na planinah. V soboto popoldne in včeraj jutraj je šlo nešteto smučarjev na planine. Večinoma so šli na planino Roško, na Pusti rovt in na Črni vrh, kjer imajo prijetna in topla smučarska zavetišča. Smuka je letos zelo ugodna. Mladina pridno vežba smuk in smuške like, tako da bo za predtožeje tekmice kar dobro pripravljena. Žal pa mladina vedno bolj zanemarlja tek na korist alpskim panogam.

Zadnja številka lista »Tovarniški vestnik« je prinesla prav zanimivo in poučno gradivo. Na naslovnih strani je slika, ki kaže skupino orjaških dimnikov, ki so bili zgrajeni minilo leto. Zanimiv je opis častnega večera, ki ga je priredilo ravnateljstvo KID onim predelavcem in delavcem, ki so zaposleni polnih 40 let pri podjetju. Zelo poučen je članek: »V boj proti nezgodam!« ki s tremi slikami ponazarje težke posledice nesrečnih naključij in neprevidnosti delavcev, ki včasih le preveč zaupajo sami sebi. Zelo zanimiva je tudi slika delavca, ki ima verigo v roki in besedi: »Vsaka veriga vzdržli le toliko kot njen najslabši člen.« Naš kovinar, svobodno glasilo delavstva KID, ki je nekaj časa izhajal po potrebi, pozneje kot štirinajst dnevnik, bo po novem letu izhajal kot tednik. List izdaja konsorcij. Predstavnik dr. Miha Potočnik Jesenice, odgovorni urednik Breclj M., Ljubljana. List je lepo urejvan. Daljšim pravšnim in strokovnim članom pa se pozna, da jih piše spretna roka.

S P O R T

Zimski sport na pohodu

Pester hokejski in smučarski spored — Tri zmage Ilirije v hokeju

Ljubljana, 10. januarja. Včerajšnja nedelja je odnesla prav bogat spored zimskih sporta. Razen številnih hokejskih tekem so prvič spregovorili tudi smučarji. Vse na kaže, da so slednji zamudili že precej ugodnih prilik, ker bo po napovedovanju vremearjev nastopilo južno vreme.

HOKEJ NA LEDU

V Ljubljani smo spet imeli mednarodne goste. Ilirija je povabila svojega starega znanca Villacher SV iz Beljaka in je z njim odigrala 3 tekme, dve v Ljubljani, tretjo na Bledu. Vsekokrat je zmagala z enim golom razlike in s tem dokazala, da je nedvomno najmočnejše moštvo v državi. Prva tekma je bila odigrana v soboto ob svitu zamerotov. Domači so bili z nekaterimi izjemami prav dobri in so vodili že 3:0. Proti koncu pa so popustili, kakor do sedaj v nekaterih drugih tekmah, in je zlasti uspešno zmagali zadnjemu. Končni rezultat je bil 8:2 (0:0, 2:0, 1:2). V nedeljo popoldne je Ilirija igrala še bolje in je Beljance potisnila popolnoma v obrambo. V streljanju na ni imela sreče in so lahko ustrelje s tesnim porazom 1:0 (1:0, 0:0, 0:0) več kot zadovoljni. Pri domačih je obkralj briljant drugi napad, zlasti dobra sta bila Pavletič in Gregorjič. Takoj po končani tekmi sta nasprotnika sedla na vlak in se odpravila na Blede, kamor ju je povabila uprava hotela Toplice, ki je hotela svojim gostom nuditi prijetno presenečenje. Obisk je bil zelo dober, celo predeber, ker je zlasti teza volja poplavila del izrišča. Kljub temu sta moštvi predvedli zadovoljivo izro. Šetunji so se normalni napori tretje zaporedne tekme. Med gledalci je bil tudi volni minister, armijski general g. Marič. Tudi v tret-

jem srečanju Beljčanom ni uspelo premagati domačih in se je tekma končala 2:1 (0:1, 1:0, 1:0) za Ilirijo.

Tudi v saveški banovini so imeli znaten hokejski blagoslov. Karloški KSJ je imel v petek v zosih KAC, ki je privabil nad 1000 gledalcev. Gostje so nastopili v znatno šiknejši postavi kakor v Ljubljani in te s šestimi igralci (brez drugega napada), a so navzile temu sigurno zmagali 2:0. Pri Celovčanih so manjkali vrtar Eichinger in izvirna napadalca Scheriau in Eberlein. V soboto zvečer je KAC nastopil proti zagrebški reprezentanci, ki je bila ojačena z obema avstrijskima trenerjema Scheriauom in Zehinikerjem. Kljub temu so bili slabi Zagrebčani visoko poraženi in so zaabili le en gol, a še tega po gostu Scheriauu. Rezultat je bil 8:1 (3:0, 5:0, 0:1). Včeraj je KAC ponovno igral v Karlovcu. Tudi tokrat je manjkala Scheriau, a zmagala je bila izdatna 11:0 (2:0, 2:0, 7:0). Zagrebški ZKD je igral v Varaždinu in premagal tamkajšnjo Slavijo 5:0.

PRVI NASTOPI SMUČARJEV

Smučarska tekmovalna sezona je bila otvorjena s klubskimi prvenstvi. V Planici je bil klubski dan Ilirije, ki so se ga izven konkurence udeležili tudi številni člani drugih klubov. Najuspešnejša tekmovalce je bil Ilirijan Pribošek, znani internacionalcec, ki je zmagal v teku na 9 km v času 47:12 pred Kertajnom (48:29). Izven konkurence je Avgust Jakopič (Ljubljana) dosegel čas 47:49. Pri juniorjih je na 5,5 km zmagal Andrej Rožič v 41:31. Pribošek je zmagal tudi v skokih. Na 25 m skakalnici je skočil 21 in 20 m ter postal obcem klubski prvak v kombinaciji.

DNEVNE VESTI

— Vrhilec dolžnosti leta kabineta predsednika vlade. Z odlokom ministrskega sveta in zunanjskega ministra je imenovan za vršiča dolžnosti leta kabineta predsednika vlade dr. Janjina v kabinetu predsednika vlade dr. Jovan Markovič.

— Reforma zdravniške službe. V nizu reform naših sanitarnih služb prihaja na vrsto tudi reforma zdravniške službe po vsej državi. V osnutku zakona o bolnicah, ki ga je pripravilo ministvo socialne politike in narodnega zdravja je določeno, da bo potreben za vsako službo v bolnici poseben izpit, torej tudi strokovna izobrazba. To bo veljalo posebno za zdravnike. Po obveznem statusu bo moral vsak zdravnik, ki bo hotel služiti v bolnici imeti dve leti takozvano predhodno pripravne službe na deželi v bolnici ali v privatni praksi. Bole potem se bo lahko potegoval za zdravniško službo v bolnici. Uspesobjen bo pa moral biti tudi za bolniško administracijo in ekonomijo. Osnutek zakona predvideva tudi morebitno sodelovanje bolnic, da bodo bolnikom na razpolago najboljši zdravniki. Vse bolnice naj bi sečasoma dobile specialiste za posamezne panoge medicine, ki bi vodili oddelke in oddelke v bolnicah.

— Prošnja Zveze soferjev dravske banovine. Zveza soferjev dravske banovine vjudno naproša vse gg. službovalce, ki imajo zaposlene poklicne soferje, ki so se javili za tečajni pouk o Dieslovih motorjih na srednji tehnični šoli v Ljubljani — tečaj bo skozi pet tednov vsak torek in četrtek ob 18.15 zvečer — da po možnosti urede in dovolijo službeni čas tako, da bo soferjem omogočen redni obisk pouka. Prepričani smo, da bodo tudi službovalci imeli koristi od tega, ako bodo njihovi uslužbeni poklicni soferji pridobili večjo izobrazbo o gotovo navedenih predmetih. Za dobrohotno naklonjenost se v naprej zahvaljuje Zveza soferjev dravske banovine.

— Zahteva gostilničarjev. Dne 7. januarja so se zbrali vsi gostilničarji v občini Čatež srez Brezice, v občinski pisarni na Čatežu ter zahtevali pavšal za točenje alkoholnih pijač v občini. Ker je imel ravno ta dan občinski odbor svojo proračunsko sejo, se je ta zahteva kot nujna obravnavala na občinski seji in občinski odbor je soglasno sklenil plačevanje pavšala za proračunsko leto 1933/39. Sedaj pa so se vsi gostilničarji poslali tudi prošnji banški upravi v Ljubljani, da jim tudi ista dovolj pavšal za točenje alkoholnih pijač. Če bi banška uprava v Ljubljani ne hotela dovoliti pavšala za točenje alkoholnih pijač, bodo gostilničarji takoj zaprti vse gostilniške lokale. Zaradi nove uredbe o pobiranju trošarine na alkohol so bili primorani vsi gostilničarji zahtevati plačevanje pavšala, kajti če bi banška uprava ne bi ugodila njihovi prošnji, bodo posebno prizadeti mali gostilničarji, ker nimajo denarja niti za nabavo vina, ne pa da morajo še plačati trošarino na vino, predno istega vkletijo. Opozorjamo ostale gostilničarje po občinah, naj store isto, ker v slogi je moč! Gostilničarji občine Čatež.

Oglejte si še danes zabavno Millčckerjevo opereto

Gasparone

Marika Rökk, J. Heesters
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri
KINO UNION, Telef. 22-21

— Tečaj poklicnih soferjev. Zveza soferjev dravske banovine nam poroča, da se je tečaj o Dieslovih motorjih za poklicne soferje, kakor je objavljeno, pričel 7. januarja 1933. Ker se je pa za tečaj prijavnih tako veliko število udeležencev, smo pa bili primorani, že radi omejenega prostora in iz higienskih ozirov število obiskovalcev tečaja omejiti. Vsi prijavitelji, ki niso prišli sedaj na vrsto, ostanejo v evidenci za drugi tečaj, ki se bo vršil v kratkem po prvem. Na vsak tečaj se bo skušalo tečaj gledati na čas tako urediti kakor bo večini prijavitelcev bolj ustrezalo.

— Vinski sejem v Ivanjokovih. Kakor že objavljeno, bo vinski sejem in razstava v Ivanjokovih v četrtek 20. t. m. in sicer že trinajsti. Te prireditve so pri vinogradnikih kakor tudi pri vinskih kupejih izredno priljubljene. Akoravno letos ni bila vinska letina posebno obilna, bo vendar razstavljenih okoli 80 vrst izključno iz ormoško-ljubljanskih vinogradov in bo kupcem na razpolago 2 do 3 tisoč hl vina. To bodo izvrstna sortirana vina, kakor tudi mešani nasadi. Prireditve bo v dvorani tih kolodvorov in se železniške zveze prav ugodno, vinogradi pa so tudi v neposredni bližini.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme, v višjih lagah snež. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, deževalo pa na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 9, v Beogradu in Sarajevu 4, v Ljubljani 1, v Mariboru in Zagrebu — 5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 750,6, temperatura je znašala 0,6.

— Prijet Salajev pomagač. O drznem vilmleu iznacu Salaju, ki je ozi dan pobegnil iz bolnice v civilni obleki, so ugotovili varnostni organi, da se je najbrž umaknil najprej nekam na Štajersko, kasneje pa na Hrvaško. Zdej je ljubljanska policija izsledila njegovega pomagača, ki mu je prinesel v bolnico civilno obleko in sicer v osebi bivšega mesarskega pomočnika Ivana Šušteršiča iz Ljubljane. Šušteršiča so zaprli.

— Smrt dečka v plamenih. Kmet Gjuro Biakovac iz vasi Paunovace blizu Koprivnice je odel v soboto z ženo z doma. Doma sta pustila tretletnega sinčka, ki se je igral okrog zakurjene peči. Naenkrat se je vnela obleka na njem. Ko sta se roditelja vrnila je bil sinček že ves v plamenih. Dobil je tako težke opekline, da je kmalu v olinih mukah izdihnil.

— Dve težki nesreči. V soboto sta se pripetili dve težki železniški nesreči. Nadzorni železniške proge direktije državnega rudnika v Ljubli Nikola Biskupac je našel na železniški progi blizu samskega mosta tragično smrt. Druga nesreča se je pripetila na železniški progi Prijedor—Banjaluka, kjer je prišel pod vlak godbenik Redžo Osmanović. Vlakovodja ga zaradi goste megle ni videl, mož sam pa ni slišal prihajajočega vlaka.

— Sin očeta do praga... Stanko Miljević v vasi Male Vranevine pri Topuskem je neumisljeno pretepal svojega sija Milana. Pred 20 leti je Stanko v pijanosti ubil svojega očeta in bil je obsojen na rojbo. Ko se je vrnil iz kazalnice je jel svojega sina zo-

pét pretepati, čeprav je bil star že 32 let. V petak je kubil stari žganje in kmalu se ga je napil, potem je pa zadel soper pretepati svojega sina. Hotel je navajati naaj tudi z nožem, toda sin ga je prehitel in ga zabol-del v vrat in prsi, da ji kmalu izdihnil.

— Nezgoda. V bolnico so včeraj prepeljali več ponesrečencev. Delavec Maks Štirn, zaposlen pri Dedalovem gradbenem podjetju, je včeraj padel z gradbenega odra in si slomil obe nogi, ima pa tudi notranje poškodbe. V Kamniku pri Presorju se je ponesrečil 16letni Stanko Pinstovc, zaposlen pri postojniški Andreju Debevci. Na poti na bregu je padel in si zlomil levo nogo. Z Vitea so prepeljali v bolnico 23letno Marijo K., ki se je ponesrečila pri sankanju na Brdu. Priletela je z životom v drevo in dobila hude poškodbe na rami in na nogah. V bolnico so sprejeli tudi 24letnega Ivana S., ki je padel doma nekje na Gorenjskem iz svist in si zlomil desno roko.

— Smrtno ranjen slovenski inženjer v Bellem Brdu. V soboto popoldne sta dva delava v rudniku Belo Brdo na Kopačniku smrtno ranila rudarskega inženjera Rudolfa Peklarja. Peklar je prišel pred petimi meseci iz rudnika Trepc v Belo Brdo, kjer mu je bilo poverjeno nadzorstvo rudnika ter podeljevanje premij in nagrad. Rudarji pripovedujejo, da je ing. Peklar nekaj časa opravil to delo zelo vestno, potem je pa haje postal pristranski, kar je pri nekaterih rudarjih vzbudilo ogorčenje. Rudarji Ivan Novakovič in Jovan Majkovič sta počakala v sohoto Peklarja in ko je prišel iz pisarne, sta ga z noži tako oklala, da se je onesvečen in ves okrvavljen zrušil. Napadalec sta pobegnila v planine, smrtno ranjenega inženjera so pa prepeljali v bolnico v Kosovski Mitrovici. Zdravniki nimajo mnogo upanja, da bi ostal pri življenju. Peklar je star šele 25 let.

Iz Ljubljane

— Francoski gostje v Ljubljani. Dnev ob 19.15 se pripelje v Ljubljano skupina Francozov, med njimi več arhitektov, ki so sodelovali v natečaju za spomenik kralju Petru in kraljici Aleksandri v Marcellu. Ekskurzijo vodi član organizacije bivših francoskih bojevnikov. Francoskim gostom bo prirejen v Ljubljani prirejen sprejem.

All-right

knjigovodstvo najmodernejši kartotečni sistem

Oton Štiglic

organizator

LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4/II

— Predpustno rajanje. Po silvestrovanju je Ljubljana včeraj in v soboto oficijelno stopila v vseli predpust, ki obeta letos celo vrsto plesnih zabav in prireditev. Na Taboru je priredila v soboto Podporna zadruga državnih policijskih nameščencev in upokojencev svojo XVIII. plesno zabavo. V vseh prostorih Sokolskega doma se je razvilo kmalu po oficijelnem programu animirano razpoloženje, ki je trajalo pozno v noč. Sviralci sta dve godbi, orkester »Slogec in godba zbora policijske straže, tako da so številni plesalci prišli v polni meri na svoj račun. Med številnimi udeleženci so bili tudi mnogi predstavniki civilnih in vojaških oblasti, med drugimi komandant divizije, general Laza Tonic. Prireditev je lepo uspela tako v moralnem, kakor tudi v gnotnem pogledu. Čisti dobiček gre v podporini fond družstva. V prostorih Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici je priredil v soboto »Klub atleoviranih trgovskih akademikov ples, ki o niem posebej poročamo. Posebej poročamo tudi o velikem oficijelnem plesu. Poleg teh treh večjih prireditev je bilo snovi in pa v soboto tudi več manjših prireditev, zlasti v Šiški in v Mostah.

— Bolj ali manj umetni drsalec smo kar čez noč morali postati vsi, ki stanujemo ob Cesti na Rožnik. Večni poti in v Rožni dolini. Lastnikom hiš ob omenjenih cestah menda primanjkuje zabave? Morda bodo celo začeli pobirati vstopnino za umetna drsališča pred svojimi hišami?

— Rusko silvestrovanje. V četrtek 13. t. m. priredil Društvo ruskih intelektualnih in manualnih delavcev v Ljubljani že tradicionalno silvestrovanje in sicer v klubnih prostorih kavarnе Emone s pričetkom ob 20.30. Vstop samo proti vabilu. Reklamacije sprejema tajnik veselejša g. Ivan Rihter.

— Predavanje Prirodnoštevna društva. Opozorjamo, da bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice predavanje g. univ. prof. dr. Alije Koširja s čudovitima filmoma »Čudeži mikroskopa in »Kris v skupni dolžni skoraj 2000 m. Blagajna je odprta že ob pol 20. uri. Vstopnina 2, 4 in 6 din; sedeži so numerirani.

— Kuharski in šivalni tečaji. Nab. za druge, uslužb. drž. žal. se zopet na novo prične. Sprejmejo se tudi hiterke neželjeničarjev. Cena nizka. Prijavit se je treba v pisarni železniškega menze, Prvaška 19.

— Podružnica Sadržarskega in vrtarskega društva v Ljubljani vabi k predavanju s skioptičnimi slikami, ki se bo vršilo v sredo, 12. t. m. ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Govoril bo vrnatelj Mestne vrtaršije g. Anton Lap o vrtovih Italije.

— Rezervne oficirje ovesčamo, da bodo uradne ure v društveni pisarni, Kongresni trg 1-11, vsak torek in petek razen praznikov od pol 19. do pol 20. ure. Podbor Udruženja rezervnih oficirjev Ljubljana.

— Uprava Etilnega kina Matice opozarja, da je danes predstava samo ob 16. uri, obe večerni predstavi zaradi koncerta odpadeta. Jutri normalne predstave ob 16., 19. in 21.15. Beli Jorgovan. Radi stalno razprodanih predstav rezervirajte vstopnice.

vidno in ne prezaglo, zato nesreča ni bila prehuda in sta se obe vrnili iz nekoliko pokvarili.

Iz Laškega

— Hmeljska princesa, priljubljena domača opereta, bo uprizarjena v prihodnjih dneh v Mariboru-Studenih. Š. tom bo delovala še svojo 20. uprizaritev, kar je za domačo opereto večinoma častno. Opereti, ki je bila uprizarjena z velikim uspehom tudi v Laškem in čije avtor je Laško, želimo, da bi postala še mnogo odrov.

— Napredovanje. G. Gobec Radovan, učitelj v Hrenini pri Jurklostru, je napredoval v čin rezervnega pehotnega poročnika. Čestitamo!

Iz Maribora

— Jutri poljski balet v Mariboru. Jutri zvečer bo mariborska gledališka publika doživela svojevrstni umetniški dogodek. Nastopilo bo 16 članov poljskega baleta Parnella. Sijajni uspehi te plesalske skupine v Zagrebu so jamstvo, da bo tudi v Mariboru zadovoljila vse obiskovalce.

— Zborovanje mariborskih mesarjev. Združenje mesarskih mojstrov in klobasničarjev bo imelo v nedeljo 23. t. m. svoj redni občni zbor, tokrat v Ptujju. Za zborovanje vlada veliko zanimanje.

— Obup delavstva: delo samo 4 dni na teden. Delavstvo tekstilne tovarne Doctor in drug v Mariboru je bilo neprijetno presenečeno, ko je prečitalo na objavi deski list, s katerim vodstvo javlja, da se bo odslej delalo v tej tovarni le 4 dni na teden. Svojo odločitev, ki pomeni za delavce izredno hud udarec, je tovarna utemeljila s pomanjkanjem naročil. Delavstva te tovarne se lotova obup. Potrebno je, da posreduje oblast.

— Češki literarni večer. Ljudska univerza v Mariboru priredi v petek 14. t. m. češki literarni večer velikih čeških književnikov pisatelja Novyja in pesnika Hore.

— Tatvina v stolnici. Včeraj je neznan storilec ukradel izpred oltarja v mariborski stolnici dve preprogi. Škoda je precejšnja.

— Smrt otroka v kropu. V Hočah je padel 2-letni posestnikov sin Alojz Frančič v skaf vrele vode. Otrok je dobil tako hude opekline, da je kmalu izdihnil. Domača dekla, ki je pazila na otroka, je takoj po nesreči neznanu kam pobegnila.

— Avstrijsko vojaško letalo nad Mariborom. Mariborčane je v petek popoldne presenetilo skrivnostno vojaško letalo, ki je dalj časa nizko krožilo nad mestom. Ugotovili so, da je letalo imelo avstrijske barve. Zakaj je letalo krožilo nad Mariborom, bodo oblasti skušale dognati.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

10. januarja ponedeljek: zaprt.

11. januarja, torek: Literarni večer Pen-klub. Izven. Cene od 15 din navzdol.

12. januarja, sredo: Gospodična Julija, Snubač. Red A.

13. januarja, četrtek: Beraska opera. Red B.

Ponovno opozorjamo na češki literarni večer, ki bo jutri v torek, dne 11. t. m. v dramskem gledališču. Svoja dela bosta brala znamenita češka avtorja gg. Novy in Hora, na večeru pa sodelujeta tudi člana ljubljanske drame ga. Mira Neftaj-Danilova in g. Slavko Jan. Na literarni večer opozorjamo vse naše občinstvo. Vstopnice od 15.— din navzdol se dobe pri dnevni blagajni v operi.

Izvirna mladinska igra. V nedeljo, dne 16. t. m. bo v drami premiera Golieve mladinske igre »Snežulčica«. Znano pravljico, ki je last prav vseh, je obdelal na svoj način na izredno pristržno v gladko tekotih. lahko umljivih verzih naš najboljši avtor mladinskih iger g. Pavel Golia. Premiera bo v nedeljo 16. t. m. popoldne ob 15. uri v drami.

OPERA
Začetek ob 20. uri

10. januarja, ponedeljek: Dostojanje poljskega baleta Parnell. Izv. Zvišane cene.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODOM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJSI TROVEVLSKI

premog brez prahu
KOKS, SUHA DRVA

L. POGAČNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 30-50
24 L

RAZNO

SNEŽNE ČEVLJE, GALOBE kakor tudi druge čevlje, popravlja »Express brzoopravljavnica, Sv. Petra cesta 6. 227

Fotni in glasbeni magor sezona!
Jeanette Mac Donald in Nelson Eddy v velikim

MATICA BELI JORGOVAN

(Valček strasti)
Danes ob 16. uri — VEČERNI PREDSTAVI
RADI KONCERTA ODPADETA!

11. januarja, torek: zaprt.

12. januarja, sredo: Ančka. Red Sreda.

13. januarja, četrtek: Livia di Chauxonix. Red Četrtek.

Poljski balet Parnell gostuje drevi ob 20. uri v opernem gledališču. Balet Parnell je odlična plesna skupina, ki potuje po Evropi in izvaja najrazličnejše baletne v skupinah in

s soloplesalci. Na sporedu je 11 točk. Pri-pominjamo, da je balet dobil leta 1926 na olimpiadi v Berlinu prvo najvišje darilo. Vse ocene govoriyo o umetniški vrednosti baleta z najpovprejšnjimi izrazi. Vstopnice so v predprolaji pri dnevni blagajni v operi in pred začetkom predstave, ki začne ob pol 20. uri v opernem gledališču.

Strindbergova »Gospodična Julija«

Tragedija dekadentne kontese s strežajem — Ruska šala „Snubač“

Ljubljana, 10. januarja

Kako dolgo je že od l. 1888! Saj ni verjetno, kako naglo se časi izpreminjajo in kako se a časi izpreminjajo mi. Pa je minilo bore petdeset let, odkar se je svet zgražal nad »strašnim, nesramnim, pro-držnim, surovim, v blatu in krvi brazdajočim naturalizmom«, a so se mladi, po novih potih, novih snoveh in izrazih stremeli pisatelji navdušili za E. Zolo, Strindberga in druge naturaliste. V literaturi in kritiki je takrat viharilo kakor v glasbi za R. Wagnerja in proti njemu, a pozneje za italijanski operni naturalizem in proti njemu. Vsi ti viharji so že davno minili, in nič več ni zgražanja: sodobniki se samo še čudijo nekdanjemu razburjenju, saj so nekdanji literarni, glasbeni in vseh vrst umetnosti prevratni pionirji dandanes čisto krotki, kar romantični in popularni, da, po mlajših pisateljih, glasbenikih, kiparjih in slikarjih v smelosti snovi, izrazov in oblik visoko preseženi in nadkri-ljeni.

Tudi Strindberg in njegova »Gospodična Julija« nam nista danes prav nič več revolucionarno strašna, razburljivo predzna, temveč zastarela, niti ne čisto naturalistična v dleki in formi, komaj še zanimiva, toda proti zaključku naravnost dolgozveza in zato dolgočasna.

»Gospodična Julija« je prišla torej na naš ocer mnogo prepozno. Njena narejenost in konstruiranost je očitvidna utemeljenost z dednostjo starinske in prisiljena, večna Strindbergova monomanska mržnja do ženstva samo se čudaška, a njegovi smešni naskoki na feminizem odkrito reakcionarstvo, ki ga je življenje že nestrto-krat blamiralo.

Naturalizem, ki ga piše življenje, je čisto drugačen, prav nič pretkan s simboli-nimi sanjami in zlorabljanjem sv. pisma. Zato pa bomo Strindbergova vendarle spoštovali kot enega najgenialnejših švedskih literatov, umetnika evropskega ugleda, iskalec resnice in izredno močnega dramatika čisto samosvoje izvirnosti. Toda njegove literarne očl so uročne. Njegova domišljija se naslaja na mukah in grozi, surovosti in brezsrčnosti. Njegov silno izvirni, mrzli, dekadentni, destruktivni duh je bil brez dvoma pristen tudi svojega časa, toda njegova dela ne prinašajo utehe in zadovoljstva, veselja za življenje in delo.

Med vojno je bil še privlačen za neke vrste gledalcev, danes zahteva čas drugačne, zdrave umetnosti.

Za igralce pa je še zmerom vabljiv, ker Strindberg je znal ustvarjati komplicirane, psihološki zelo bogate in zato zahvalne osebnosti oziroma uloge. Toda te uloge so tudi težke in zahtevajo povsem zrelih in velikih igralcev.

Režiser arh. Stupica je originalno povsem po svoje in brez upoštevanja avtorjevih navodil ustvaril veliko grajščinsko kuhinjo na desni, ki se razteza na levi v občinico za sluzničad. Dohod po ozkih stopnicah ni ugoden. Igranje izpolnjuje prav naravno ves prostor.

Enodejanko je prekinil s padcem zastorja, ker je pač njena scena s prihodom svatov, pevcev, godcev, plesalcev pivcev pri nas neizvrljiva.

Naslovno vlogo je igrala spretno in z vso vnemo Severjeva, našla močne dramske prizore, zelo naravne lirčne momente in govorila dialog odlično. Vendar se je preveč izrpalva v prvih dveh tretjinih predstave ter bila zato v zadnji tretjini utrujena. Aristokratsičnosti in dekadence v vsem nastopu pa je bilo občutno premalo. Ali je ta zelo uporabna, bistra in izjemno urno rutinizirana igralka že danes polno uporabna tudi za tragične uloge, se pač še ne more trditii. Tudi brez njih ima širok delokrog.

Levar je igral strežaja Žana, ulogo, ki se izpreminja nenehoma, kakor bi bila sestavljena iz različnih osebnosti. Žan, ponižen smazilec grofovih škornjev, v spoštovanju se krivče sluga, se izpremeni v donjuanskega zapeljivca, predrznega trium-

fatorja, surovega tirana, pa zopet v bojazljivca in obupanca ter končno v mločina, ki žrtvi sugerira, da si z britvijo prečere vrat. Kolikor duševnih razpoloženj, toliko ulog. Levar je bil vsekoli najpet v igri, najboljši kot Don Juan v fraku in kot sirov tiran, zlasti odličan v prehoju iz sluge v gospoda po grehu. Velika uloga za igralske virtuozce. Levar ji je bil kos.

Gabrijelčičeva je imela s kuharico Kristino nalogo, ki jo je obvladovala le v prvem delu, a ji v drugem se ni prišla do jedra, niti ji ni našla dovolj izraznosti. Tudi Kristina zahteva globoke umetnosti in našla bi jo zanjo Nablocka.

Groteskna šala »Snubač« Ant. Čehova je bila čisto odveč in smo jo občutili le kot prehud disakord po tragediji. S pretiravanjem in viharjem ta idejno borna šala ni pridobila zanimivosti. Groteskne ruske figure so igrali Stupica, Potokar in Severjeva, ki niso krivi, da smo se počutili v stari čitalnici na Silvestrovo.

Nastopilo je južno vreme

Ljubljana, 10. januarja.

Topli val, ki je začel že v petek, ko je vladal pri nas najhujši mraz, preko Francije, zapadne Nemčije in Švice prodaliti v Srednjo Evropo, je včeraj dosegel tudi našo krajje. Že v soboto je mraz občutno poslabil in je znašala jutrajnja temperatura samo 10° pod ničlo. Oploče se je dvignila na 9°, a zvečer je znašala le še 3°. Včeraj jutraj je začelo snežiti. Spiva je natefalva jutraj pri 6°, pozneje pa je postalo južno, temperaturo se je gibala okrog ničle in popoldne je začelo celo rostiti.

Zaradi južnega vremena in dežja je nastala nevarna poldnevica, ceste in ulice so postale spolzke in gladke, da davi ni bilo mogoče hoditi. Ljudje so se lovili, opotekali in padali in bilo je tudi več nevarnih padcev. Padali so zlasti tudi kolešarji in konji. V mestu so hišni posestniki že včeraj in tudi davi poslali z začudenjem, peskom in pepelom pločnike, mestni delavci so pa danes poslali s peskom cestne prehode in posamezne pešpoti ter tudi poldnevene asfaltirane ceste in ulice. Hujše pa je na periferiji, kjer je še večja poldnevica.

Južno vreme je nastopilo po vsej Sloveniji razen Gorenjskega kota, ki ima tudi danes 3—4 stopinje mraza. To velja za Kranjsko goro in Rateče—Planico. Dodim je na Dobjem že temperatura na ničli. Na Pohorju je 3 stopinje pod ničlo in sneži, toda snež je južen. Zanimivo je, da je bilo še včeraj v Mariboru 8 stopinj mraza in tudi davi je bilo še 5 stopinj pod ničlo.

Mraz je popustil tudi v drugih krajih države razen v Sarajevu, kjer so imeli davi še 18 stopinj mraza, v Zagrebu na samo 3. Temperatura se je dvignila tudi na Primorju in je znašala na Rabu, v Splitu na 8 stopinj nad ničlo.

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 10. t. m.

Rateče-Planica, 870 m: — 4 oblačno, mirno, pršič, 100 cm.

Kranjska gora, 810 m: — 3, barometer pada, megleno, pršič, 70 cm, sankalščice in drsališče uporabno.

Dovje-Mojstrana, 650 m: 0, mirno, megleno, pršič, 3 cm na 33 podlaga.

Bled, 510 m: 0, barometer pada, snega, 30 cm, drsališče na jezeru uporabno, Pokljuka-Sportotel, 1300 m: 0, oblačno, 2 cm pršica na 100 podlaga.

Sv. Janez v Bohinju, 530 m: 0, oblačno, 5 cm novega snega na podlagi.

Pohorski dom, 1030 m: — 3, pooblačeno, mirno, sneži, 70 cm snega.

Mariborska koba, 1080 m: — 3, pooblačeno, mirno, sneži, 70 cm snega.

Vsled ogromne zaloge »Hubertuse plaščev, zimskih sukenj, oblek, perla l.t.d.

ODPRODAJAMO VSA OBLAČILA

s 15 do 20% popustom.

PRESKER
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

ribje olje

Sveže najfinejše norveške

iz lekarna
dr. Picočija v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA
KNAJLJUNA 3

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINIŠE

Bratje s črne fronte

Spomini na boje na Koroškem pred 20 leti

Ljubljana, 10. januarja. 1918. Kdo se še meni za pomnike slovenske svobode in moči? 800 nemških oficirjev je nahujkala vlada, in ti so nahujkali vse na boj proti Slovincem. V Borovljah se zbirajo fantje, po koroških gozdovih je utihnila pesem sekire drvarjev in dečle na poljih ne pojo več. Tesno je v domovih; matere rožanske se pripravljajo. Materi v Zihpolju, možje pa stiskajo pesti. Po logih in gozdovih odmeva glas bojne trombe...

Novo leto 1919. Zalostno je bilo novoletno voščilo župnika onstran Zile. Namestu običajnega pozdrava je resignirano končalo: »... mi pa tukaj poginjavajo! In če so nas Borovljanke klicale ročice: »Slovinci! Jugosloveni! Branite svojo domovino! Krotan, zibelj Slovenije, je v nevarnosti!«, kdo bi še potem pomišljal in ne meneč se za obupno gorje bratov in sestralčakovih klicev od onstran Karavanke? Ne smemo čakati, ne smemo, da bo zadnji koroški Slovincem poklan in da bo zadnji slovenski dom na Koroškem pepel in razvalina! Še en pozdrav Ljubljani, in večerni vlak naju je odpeljal proti Jesenicam.

7. januar 1919. Izmučeni smo. Naša posadka je že tri dni v boju. Topovi grmijo in mrtvaške raglje počujejo utihnitosti s svojimi strašno pesmijo. Pri Borovljah, pod Humprškim gradom, pri Svetni vasi, na Strugi, Selah in v Galiciji skoko ognjeni jeziki proti mrkim nebesom, mi pa se v dežju in mrazu tesneje zavijamo. Vse naokrog vse belo, kot da si je smrt sama pogrnila svečano preprogo za svoj slavnostni pohod proti tunelu. Komaj smo se malo opomogli od jutranjega napada, že so spet Nemci napadli naše postojanke pri Področju. Kaj jim mar izgube! Teško artiljerijo so namenili naravnost na tunel in nas napadli na levem krilu. Do dveh je trajalo streljanje od vseh strani, potem pa je bilo vse tiho. Čeprav je bil sovražnik v premoči, vendar je naš ljubljanski pešpolk v dežju in mrazu ustavljal prodiranje in so se Nemci čele drugi dan v gosti megli polastili Gračice in nas pogladi proti tunelu. Srbske čete so brž zasedle bregove na obeh straneh.

9. januar 1919. Gosta megla je zagrinjala pokrajino pred nami. Sovražnikove mrličke, ki smo jih pobrali v Zlodejevih grapi in Lojzejevi rizi, smo oddali in previdno stopajoč drug za drugim z nosili v rokah, smo se vračali po poledeneli razdrti progi iz za hriba proti našim postojankam. Zalostno je odmeval glas pogrebne trobe med bregovi, in mirak je že legal na zemljo, ko smo se ustavili pri čuvajnici, odložili nosila in se vsi prestrašeni pokrpečali z žganjem. Še pol ure premora, potem povelje stotnika Martinčiča: »Prednja straža! Ogrnili smo se v težke koce: Vilman, Fakin, Kostanjevec, Janez in jaz. Le počasi smo lezli naprej, zakaj kvišku spenjajoča se gaz je bila strma in poledenela, mi pa smo bili utrujeni. Vstran železniskega poslopja — pri visoki skali pod Gračico — smo se utaborili mi — prednja straža. Tajinstveni mrak je ležal po dolu, in nad zasneženimi vrhovi so trepetale zvezdice. Tesno zaviti smo stoneli ob skalo: Vilman, Fakin, Janez in jaz; Kostanjevec je čepel pred smreko in se oziral v nasprotni breg. Prav ta čas se je utrnila na večernem nebu zvezda; v širokem loku je padla naravnost na malo pokopališče, da se je vrh brega nad centralo vse zasvetilo v žaru in je bilo videti črne križe na pobeljenih grobovih. »Ah, zvezda...« je vzdihnil Boris pred smreko. Čudna slutnja se ga je lotila, da je še nam postalo nekam tesno pri srcu. »Nič dobrega ne pomeni.« Tako mi je pravila mati. »Kadar se zvezde utrinjajo, takrat ljudje mrjajo.« je pripomnil Vilman. Slonel je ob skali in v daljavo so mu strmlele oči kot da nekoga iščejo. Pa mu je prikpel iz duše vzdih: »O, mati moja! Še poslovil se nisem!« Molčanje nas je za hip prevzelo. Kako bi nas ne, ko smo se spomnili, da smo nekateri kar tako brez slovesa odšli in da matere moljijo za naša življenja. »Jaz pa sem se poslovil,« se naenkrat odreže Zorko. »Mama je jokala, pa ne dolgo. Premajhne očke je imela in premalo solza.« Ujeto je Kostanjevec: »Ne govori tako! Jutri nas itak ponesejo tja.« pokazal je s prstom nasprotni breg, nad katerim se je pravi utrnila večerna zvezda. Čuj! Ndaleč od nas, malo višje v hribu se je naenkrat oglasila v samotno noč pesem. Mehko in zvunko se je glasila.

»Wenn Du noch eine Mutter hast, So danke Gott und sei zufriedent! Nicht allen auf dem Erdenrund Ist diesses hohe Glück beschieden.«

Čudno čuvstvo nas je prevzelo, da smo stali onemeli, poslušali in gledali v nebo. Mlad in svež je bil ta glas. Čeprav tuji, a razumeli smo ga vendar. O materi je pel. Tedaj pa tudi Janez ni mogel prikriti ganotja. Prav od blizu sem ga videl, kako je stisnil ustnice in se zagledal v tla pred seboj. »Naprej! Kaj gledate v nebo? Prednja straža smo,« je velel Zorko in hotel v breg, pa mu je Vilman zastavil pot in šepnil na uho: »Nikar, prijatelj! Nikar! Noč je Ujamejo nas in pobijejo kot pse.« Kostanjevec pa je pripomnil: »Pusti ga, pusti, Zorko! Na mater se je spomnil, kakor mi.« In spet smo molčali in se ozirali naokoli.

10. januar 1919. Počasi in leno se je budil novi dan iz temnega naročja, ko smo lezli v breg. Naenkrat se je oglašil strel in že so se pojavile visoke za drevesi temne sence. Prilisišli smo bili, da se umaknemo do železniških hiš, Kostanjevec se je zleknil pred hišo, mi pa smo se umaknili v hišo da merimo iz zasede. Vilman se me je oprjel za ramo in mi še šepnil na uho zadnje naročilo: »Če pa padem... Kadar greš na Jesenice, materi in očetu povej, da sem bil v mislih z njima. In Cilko in Franca pozdravi!« Ze so zagrmeli topovi, zaregljale so strojnice in puškini pokli vmes. Tudi naši so živahno odgovarjali. V tem pa je treščilo s hriba Zamajale so se stene in razpokala opeka se je sesula s streh. Ko pa je bil napad odbit in ko sem se prav zavedel, sem najprej zagledal Zorko. Pod oknom je čepel in si s krvavo roko podpiral glavo. »Zdaj umiram...« prav tačas sem začutil, da me na sencih peče in nekaj toplega mi je polzelo po licu. Med vrati je ležal Vilman. Noge so trzale po tleh, iz ust in iz vratu pa se mu je cedila kri, da je bil naenkrat ves v mlaki. Ko je okrog desetih pojenjal boj, sem videl, da se tudi Kostanjevec pred hišo ne gane več. Pa so prišli tovarisi in glas mrliške trobe se je spet razlegal med bregovi. Počasi in previdno so spravljali mrtve brate v dolino, z Zorkom pa sva počasi drsela ramo ob ramo po snegu nizdol. Vroče kaplje so padale na tla in videti je bilo, kot da so v snegu naenkrat zrasle same lepe rdeče rože — rože naše mlade krvi... Ob desetih zvečer smo bili potisnjeni v tunel. Zastonja je bila bilanca tega dne; vlak jih je odpeljal k materam domov. — Gost dim se je valil po tunelu; po saiah in karbidu je smrdelo. Bolelo me je v glavi in dušilo me je v grlu, ko sva s sestro Kostanovo pri sveči v vagonu pisala raport: devet mrtvih,

ena in štirideset ranjenih... Na jeseniškem, ljubljanskem in viškem pokopališču so že ostrili grobarji krampe in lopate in čakali, da začne...
Novo leto 1938. Vsako leto ta dan smo se sestajali: Zorko, Janez in jaz, da si voščimo vse dobro, da se spominjamo tiste noči na prednji straži, ko smo se pogovarjali o materah, o tistih zlatih in trpečih materah, ki so morale v tisočih bolečinah darovati svoje drage sinove za sveto koroško stvar. Zorko! Zaman sva te čakala z Janezom, da ti voščiva boljše in srečnejše v novem letu. Pa te ni bilo. Spet som romal tja, kjer me že vsi križi in kamni poznajo in so tako domači z meroj, da sem že kar sam ves domač med njimi. Vrata znane žalostne hiše so bila zaklenjena, skozi zamreženo in počeno okno pa sem videl črno krsto na kamniti mizi. »Nič ne bo ostalo od naše smrti — niti grob in križ ne,« tako si mi večkrat ponavljal. Tih je bilo na opuščem pokopališču. Kdo bi se hodil ta dan semkaj, ko si ljudje le vse dobro voščijo? Stare ciprese so v ivju klonile in ptički so prezebajoč čivkali in iskali zavetja v kronah tihih dreves. Pogled mi je šinil na Karavanke. Večkrat se oziram tja, ker vem, da za njimi narod joče...
10. januar 1938. Po dvajsetih letih. Z Janezom sediva sama. Spominjava se onega strašnega Velikega petka, spominjava se bratov v smrti in noči na prednji straži. V Borovljah, v Sv. Jakobu, Rudi, Kapli, Glinjah, Smarjetih, pri Sv. Lemartu in bog ve še kje ležijo in čakajo svoj veliki dan. Se boste pa tudi vi živi spomnili, da tudi na svetokriški njeni ležijo naši bratje s Črne fronte, ki jim je moral baš ob dvajsetletnici it Zorko povedat, da za Karavanke ni se nje sonce, da pri Gospesviti in v Zihpolju zvopoji se molčijo in ne vabijo ljudi. Se bo li kdo spomnil teh mrtvih bratov in njega in jim lučke prižgal? Vem, če bi se mogle razmakniti Karavanke — vem, da bi vse Borovljanke in Rožanke prihitele na naše grobove z zvrhanimi koši rož in smrečja iz domačih logov in gozdov, in s svojo pesmijo. Tako pa se bo le na tihem katera spomnila mrtvih junakov; morda bo katera pomnila k Mariji v Zihpolju in ji prižgala svečo za večni pokoj vseh, ki so iz ljubzni umirali za sveto koroško zemljo. Morda bo sivolasi župnik onkraj Zile bral na tihem crno mašo za vse, ki niso presihali pred 20 leti njegovih obupnih klicev.
Ko pa bo legel po Rožu in nad Zilo večer mehko na zemljo, in ko bodo »Marijo« zvonili, bodo v slovenskih domovih zagorele luči. Tedaj pa bodo ljudje molili in jokali se bodo v tih večer... Dvajset let... Vladimir

Voronov leči duševno in telesno zaostalost

Sleveči Rus je presenetil znanstveni svet z novim uspehom prenašanja žlez

Profesor Sergij Voronov, sloveč po svojih pomlajevalnih poskusih, je obvestil tle dni znanstveni svet o novih poskusih lečenja telesne in duševne zaostalosti z operativnim prenosom čitnih žlez in sicer opičjih, če teh ni, pa materinih. Operacija je treba napraviti čim prej, dokler ne doseže duševno propadanje otroka idiotizma. Materi, ki se odloči dati otroku del

Voronov omenja v svoji razpravi tri zanimive primere, ko se mu je posrečilo izlečiti operacijskim potom kretenzem. Svoji razpravi je priložil 15 fotografij treh izlečenih, dveh dečkov in ene deklice. Na fotografijah se dobro vidi proces ozdravljenja in razvoj iz zaostalih dečkov in deklice v zdrave, normalno razvite ljudi. Voronov naglašja, da jih je izlečil, potem pa opazoval skozi 20 let, da bi mogel končno dokazati svoj uspeh. Znanstvenega sveta ni hotel opozoriti na svoje poskuse, dokler ni bil o uspehu svojega prizadevanja trdno prepričan.

Potem običajno opisuje najtežji in najzanimivejši primer Geoga Pasterika, ki ga je začel lečiti, ko mu je bilo 12 let. Pasterik je bil pritlikavec, meril je komaj dober meter in duševno je bil silno zaostal. Imel je tipične znake kretenzima, izbuljene oči in za kretene značilno čelo. Znal je komaj šteti na prste, govoril je nerazločno in njegov besedni zaklad je bil zelo pabel. Še nekaj let, morda samo nekaj mesecev, pa bi bil popoln idiot. Francoski zdravnik, ki ga je zdravil od mladih nog, je bil že napravil križ čezenj. Slednjič ga je privedel k Voronovu in slednjič ga je operiral 4. decembra 1914. Ker takrat ni bilo na razpolago opičjih žlez, si je pomagaj z materinimi. Uspeh je bil presenetljiv. Operirani pritlikavec se je razvil v normalnega moškega, zdaj mu je 42 let in menci 172 cm, tako, da je še večji od svojega očeta. Naučil se je tudi dobro čitati in pisati.

Voronov opisuje še druge primere, obenem pa podrobno pojasnjuje, kako je tre-

svoje zdrave čitne žleze, jo lahko vzame kirurg do treh četrtin. To povsem zadostuje za odstranitev duševnih in telesnih motenj pri otroku, materi pa ta operacija prav nič ne škoduje.

ba zleze prenesti. Pozornosti praktičnih zdravnikov, pa tudi vsega zdravstva priporočamo lečenje kretenzima s prenašanjem žlez. Pristopnim upravnim ustanovam v krajih, kjer se pojavlja kretenzem pogosto, priporočamo Voronov, naj se preskrbe z opičnimi žlezami, ki naj jih dajo konservirati, da jih bodo imele bolnice vedno na razpolago.

Največja vročina, najhujši mraz

V New York se je vrnila ekspedicijska meteorološka družba, ki je proučevala meteorološke prilike v Aziji. Takih ekspedicijski so poslali iz New Yorka že več. Letošnja je prinesla zanimive podatke iz vzhodno iranske puščave Lut. Na robu puščave v mestu Nazirabad je namerila v senci 58° C. kar je označila za največjo znostveno ugotovljeno vročino na zemlji. Potopitki se te puščave zelo boje. Strašna vročina v njej ne izvira neposredno od solčnih žarkov, temveč moramo iskati

vzrok v tem, da so okrog puščave do 4.000 m visoka gorovja. Z visokih gora pihva v puščavo topel veter.

Temperatura 58° v senci je ugotovila druga ekspedicijska v južni Afriki v kraju Azizi južno od Tripolisa. Ekspedicijska je primerjala to z drugimi vročimi kraji na zemlji. Ti leže med 23. in 36. stopinj severne širine. Med najzanimivejše kraje spada Dolina smrti v južnovzhodni Kaliforniji z najvišjo temperaturo 56,8° C, dalje Murzuk v Sahari s 56,2, oaza Wargia v Abiru s 53, Jakobad v severovzhodni Indiji ob meji Beludžistana z 52° in končno še Obbia v italijanski Somaliji na 5. stopinji severne širine s 63°. Podatki glede Obbie pa še niso uradno potrjeni.

Če primerjamo toplotni maksimum s toplotnim minimumom na zemlji, dobimo razliko nad 120°. Norveški raziskovalec Sverdrup pravi, da doseže mraz v sibirskem mestu Verhojansku 68° v Jakutsku pa 62°. Sibirskemu mrazu odgovarja mraz v arktični Ameriki severozapadno od otoka Parri. Toda tu je podnebje pod vplivom bližnjega morja vendarle nekoliko miljeje.

Napeto pričakovanje na Holandskem

Holandci so prepričani, da se jim bo zopet rodila princesa

Holandci žive zadnje dni v napetem pričakovanju, ali se jim bo rodil prestolonaslednik ali prestolonaslednica. Ta odločitev bo padla okrog 15. januarja. Princesa Julijana je bila nad mesec dni v bolnici pri svojem težko ranjenem možu in si je dala urediti v bolnici posebno sobo, da je bila

šalo, tako da so zdravniki izjavili, da to že prenesel prazov v grad. In tako se je vendarle izpolnila princesi Julijani želja, da bo otrok rojen pod domačo streho.

Velika množica ljudstva je pozdravila princeso, Radovadnem na Soestdiku se je ognila s tem, da se je vrnila v grad skozi stranska vrata. V gradu je že pripravljeno vse za porod. Za novinarje so napravili posebne telefonske proge iz mestnega poštnega urada do gradu in jih spojili z glavnim telefonskim in brzojavnim omrežjem. Iz Nemčije sta prispela mati princa Bernhardta princesa Armgarda in njegov brat princ Aechwin.

Princesa Julijana in njen mož sta prepričana, da se bo rodil princ, Holandci pa tega ne verjamejo in sklepajo stave. Na Holandskem vlada kraljica že blizu 50 let in zato ni čuda, da so postali Holandci tako skeptični kar se tiče princa. Stave sklepajo enakako navdušeno od vseh važnejših dogodkov kakor Angleži. Zdej jih sklepajo na prince-so in sicer 10:1. Morda je vplivalo na nje tudi prorokovanje nekega astrologa, ki pravi, da se bo na Holandskem zopet rodila princesa. Zanimivo je, da v holandski kraljevi rodbini že blizu 30 let ni bil rojen uoben deček. Tako so se ljudje že navadili na to in prepričani so, da niti Julijana ne bo dala holandskemu prestolu dediča. Sicer pa Holandska nima nobenega poviča bitti nezadovoljna z vladanjem svoje kraljice.

vedno v močevi bližini. Na novega leta dan pa se je vrnila v svoj grad Soestdijk. Zdravstveno stanje princa Bernhardta se je zboljš-

Meja večnega mraza

Ze v preteklem stoletju so se učenci pečali s proučevanjem meje večnega mraza. Leta 1842 je poslala ruska Akademija znanosti pod vodstvom svojega člana prof. Middendorfa ekspedicijsko v severne in vzhodno sibirski kraje, da bi med drugim ugotovila mejo večnega ledu. Ekspedicijska je vrtala na treh krajih turuhanskega okraja v zemljo 10 do 12 m globoko. V svojih strokovnih razpravah je opisal prof. Middendorff prvič mejo večnega mraza za svo Sibirijo posebno v turuhanskem kraju.

Letos je poslal odbor za proučevanje večnega mraza pri sovjetski Akademiji znanosti ekspedicijsko, da prouči južno mejo večnega mraza ob srednjem in dolnjem toku Jeniseja. Ekspedicijska je ponovila Middendorfove poskuse, da ugotovi izpremembe v meji večnega mraza v 100 letih. Zemljo so vrtali in toplotno merili približno v istih krajih kakor Middendorff in izkazalo se je, da so spodnje plasti približno za eno stopinjo toplejše, kakor so bile pred 100 leti. To je potrdilo teorijo o umikanju južne meje večnega mraza.

Iz Londona v Newyork v 12 urah

Največja ameriška letalska družba »Pan-American Airways« je uradno obvestila javnost o podrobnostih priprav za prekocean-ski promet z Evropo in Ameriko. Javnost je najbolj presenetila vest, da bo družba leta 1941 poskusila doseči rekord v potniškem prometu preko oceana. Njena letala naj bi preletela pot iz Londona do Newyorka v 12 urah. Pripravljeni so že načrti velikega letala, ki naj bi doseglo ta uspeh. Letalo ne

bo imelo samo hitrostnih prednosti, temveč bo obenem zelo razkošno opremljeno in v njem bo prostora za 100 potnikov.

Letos polsti bo več poletov iz Evrope v Ameriko. Ameriška, nemška in angleška letalska družba imajo že pripravljene programe letosnjih poletov, podrobnosti pa še niso znane. Ve se samo toliko, da preizkušajo Angleži in Nemci na prekocean-ski progi nove vrste letal. Ni izključeno, da bodo v nekaterih letalih na poskusnih poletih tudi potniki. Ze zljaj se bje med ameriška, angleško in nemško letalsko družbo hud konkurenčni boj, kajti značni promet preko oceana bo najbrž zelo dobičkanosea. Konkurenčni boj so pričeli v prvi vrsti konstrukterji, ki si prizadevajo zgraditi čim popolnejša letala. Zaenkrat vodijo Američani s svojim konstrukterjem Igorjem Sikorskim.

Radioprogram

Sreda, 12. januarja.
12: Kmečka godba, kmečki ples (plošče). — 12:45: Vreme: poročila. — 13: Cas, sporred, obvestila. — 13:20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14:15: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Januar v naravi (g. Miroslav Zor). — 18:20: Med igraškami (plošče). — 18:40: Razširjenje pokojniškega zavarovanja (g. Rudolf Smerus). — 19: Cas, vreme, poročila, sporred, obvestila. — 19:35: Prenos simf. koncerta z Dunaja. Dirigent: Oswald Kabasta. — 20:50: Nac. predavanje. — 21:10: Nadaljevanje prenosa z Dunaja. — 22: Cas, vreme, poročila, sporred. — 22:15: Radostni zvoki (radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ROLF FREMONT:

Snet o razvalinah

— No, če že želite, vam pa kratko povem, kaj se mi je pripetilo. Ko sem odhajal na vojno, sta ostala moje srce in duša doma — pri mladi ženi. Komaj leto dni sva živela skupaj in lahko si mislite, kako mi je bilo pri srcu, ko sem odhajal z doma. Čez tri mesece sem prišel v ujetništvo.
Zasula je nas bila v strelskih jarkih težka graniti, izgini sem bil in prijatelji so potrdili mojo smrt. Bil sem pa v resnici samo ranjen, sovražnik me je našel in odvedel v ujetništvo. Šele čez pet mesecev sem pisal domov, toda odgovora ni bilo in ista usoda je doletela tudi vsa druga pisma. Kdo ve, kje so se izgubila.
Šele čez pet let sem se vrnil. Z radostjo hrepnenjem in strahom... Niso me spoznali. V hiši, kjer sva z ženo stanovala, sem zvedel samo toliko, da se je vdova — ime ni zdaj več važno — preselila k staršem. Iskal sem jo in to dolgem iskanju mi je naključje pripomoglo — končno sem srečal svojo ženo.
— Toda to je bilo srečanje, ki je raztrgalo moje še vedno ujoajočo dušo do najglobljih temeljev. Zagnal sem svojo Lili ob strani drugega — in s središčem. Še mi mimo mene, ne da bi bili slutili, kdo sem. Niti opazili me niso, čeprav je bil oni drugi moj tovariš iz strelskih jarkov. Očitvidno je

bil prinesel vest o moji smrti in tako sta se seznanila.
Bila sta srečna, videl sem to na njihih radostnih obrazih in to je zdržalo moj korak, ko sem hotel stopiti k nji, ki je še vedno pripadala meni.
Mar naj bi bil vdri jaz, že davno mrtvi, v to harmonijo src, ki jima je naklonila usoda več, nego meni? Mar naj bi se bil potegoval za svoje pravice in mesto ter povzročil razvrat, uničil mir in zadovoljstvo tistih, ki nista bila ničesar zakrivila?
Kaj bi bil pridobil s tem? Nič! Kaj sem mogel zahtevati? Njeno srce mi ni več pripadalo. — A pravica zakona? Mar bi se dalo kaj izpremeniti v mojo korist? Bil sem mrtve in ostal sem mrtvev.
— Razumem — žrtvovali ste se, prijatelj. To je občudovanja vredna duševna sila, ki je vas privedla do takega sklepa. Smilite se mi — za to plemenitost ste pač zaslužili boljše usodo, — je dejal inspektor in iz njegovega glasu je odmevalo globoko ganotje, kar je bilo pri njem nekaj nenavadnega.
Se istega dne sem se odpeljal z vlakom v pristanišče in pobegnil sem čez morje. Mislim sem, da bom pozabil, pa nisem mogel. Izgubljena sreča — izgubljeno življenje — in zdaj boste menda razumeli, zakaj mi ni nič od njega. Moj blazni pogum ni junaštvo, prej je strahopetnost, ker bežim pred življenjem, ki mi je postalo breme. Doslej je bilo vse moje prizadevanje zaman in prepričan sem, da se vrnem tudi to pot živ in zdrav. Tudi če bi padlo tam deset drugih, jaz ne bom med njimi. To je že moja usoda.
Inspektor in Lytton sta se spogledala in obema

je šinila v glavo ista misel: To je pa čuden dečko. Inspektor je postal proti svoji navadi malone sentimentalen in v zadregi je zakašljaj.
— No, dobro torej — je izpregovoril čez nekaj časa, — to sem vam moral povedati, razumete, rad imam svoje ljudi, čeprav včasih malo godrnjam in povem vsakemu nevarno v obraz. Zdej veste, da vam zaupam nevarno zadevo in da vas ne silimo v to. Gre za tihotapsko tolpo, ki uganja po našem mnenju (Lytton se je pri tem namuznil) svoje lopovščine na severni obali.
Vaša naloga je v tem, da poskusite priti med njene udeležence in zvedeti, kje se naklada in kje iztovarja tihotapsko blago. Lytton je osumil tihotapstva nekatere može in trdi celo, ad dovažajo tihotapsko blago s podmornico. To se sicer malo neverjetno, da bi se mogel zasebnik kar tako meni nič tebi nič polastiti podmornice. Toda časi so zdaj taki, da moramo računati z vsem. A naša dolžnost je skrbno proučiti vsako sled, pa naj bo še tako neznamna.
— Dobro, to mi zadostuje. Razumem, za kaj gre in kaj zahtevate od mene. Na pot krenem takoj jutri in preiskati hočem vso severno obalo nad Bostonom miljo za miljo. Pogledati hočem tudi v notranjost ter posetiti vse vasi in mesteca deset milj od obale. Kje se skrivajo tihotapci po vašem mnenju, gospod kapitan?
Sumljiva se mi zdi vsa obala okrog Petih skal. Tam morate posebno paziti, dragi Hobbs. Izdajte se recimo za agenta in glejte, da ne postanete sumljivi z nerodnim povpraševanjem. V tem primeru

bi se gotovo našla takoj krogla za vas. Poznam dobro te lopove in vem, kolikokrat je šlo tudi meni že za glavo.
Hobbs se je zasmejal.
— Mene se bo krogla ognila. Morda bi me zadelo samo po naključju, če bi bila namenjena drugemu. Kaj na sumljivi ljudje?
— Ali poznate Johna Morleya?
— Krmarja iz ladjedelnice?
— Da, tistega.
— Če se ne motim, se imenuje njegova ladja »Swallow«.
— Ali ste že slišali o njem kaj sumljivega?
— Zaenkrat še ne — toda vrag nikoli ne spi. Prepričati se ne škoduje.
— Prav pravite. Mislimo si, da nas vodi ta dobričina za nos. Išcite povsod, in potrudite se najti sled za njim. Če bi se pa kje pojavil, ga ne izpuscite izpred oči. Toda biti morate previdni. To je star lisjak in za seboj ima visoko šolo.
— Nič drugega?
— Za enkrat ne. Pošljite mi vsak teden kratko poročilo. Povejte v njem tudi, kje ste in kje boste čez teden dni, da vas bomo lahko po potrebi obvestili tudi mi. V nujni sili brzojavite; šifre poznate.
Hobbs je prikimal.
— Odpotujem še nocoj.
— A denar?
— Zadostovalo bo, če dobim nekaj na račun.
— Tu imate nakazilo, — je dejal inspektor. Podpisal je listek in ga izročil Hobbsu.